

Hvilken betydning tillægger
erfaringspersonerne deltagelse i
gruppe-co-produktion i Skovlyset?
Hvordan er sammenhængen
mellem betydningen, som
erfaringspersonerne tillægger
deltagelse i gruppe-co-produktion

Studie: Master i læreprocesser:
Offentlig Kapacitetsopbygning og
Samskabelse - MOKS

Opgave: Masterprojekt

Titel: Evaluation of potential
connection between lay actors
participating in group co-production
and their recovery.

Individuel aflevering:
Gitte Ejlskov Schrøder
Studienummer: 20180537

Vejleder: Nanna Møller Mortensen
Afleveringsdato: 02.06.2020

**Samlede antal tegn med
mellemrum og fodnoter:** 129.944
Svarende til sidetal: 54,1

Fortrolighed: Ikke fortrolig

Gitte Ejlskov Schrøder

Master Project

By: Gitte Ejlskov Schrøder

Stud. Master in Learning Processes specializing in Public Capacity Building and Co-production. Professional Bachelor in Physiotherapy

Title: Evaluation of potential connection between lay actors participating in group co-production and their recovery.

Abstract

Background:

Co-production between professionals and citizens is in the Danish Mental Health Care seen as a way of qualifying the Mental Health Care services for citizens with mental illness. The purpose of this is to increase the recovery of people with mental illness. In co-production theories, there is the assumption that co-production increases the effect and the outcome for the intended recipients. However, there are still only a few empirical studies to substantiate this and only very little focus on the impact on the lay actors who participate in co-productions for people other than themselves. My intention has been to get an answer to: What has the experience of participating in group co-production in a Mental Health Care department in Herning meant to the lay actors? Furthermore, whether the participants attribute the recovery experienced, to their participation in group co-production?

Discussion:

Empirical evidence from focus group interviews of four participants from the group co-production in Skovlyset has provided the basis for the conclusion of the study. The scientific theoretical approach is social constructivism and the theoretical perspective used for analyzing and discussing the research are theories of co-production, social construction, the "Helper Therapy" principle and recovery. This Study can provide new knowledge for the Mental Health Care department in Herning in relation to the current group co-production. This Study can also contribute to a dialogue and inspiration for further research on the relationship between group co-production and the participating lay actors' recovery

Conclusion:

The study indicates that lay actors have unique competencies through their common language of experience with other citizens with mental health issues. Group co-production seems to provide the opportunity to train emotional and social skills and to be an arena where lay actors can alter the public stigma of people with mental illness as someone who is incompetent to an active and skilled citizen. The study also indicates that group co-production can be an arena for self-development and recovery through active citizenship, meaningful activities, an accepting and equitable collaborative environment, where the lay actors have no predetermined recovery goals and without direct intervention from professionals. The study also indicates that lay actors participating in group co-production can increase recovery, but the experience taps the energy of the participant at the same time. In spite of this, it seems that lay actors can learn new skills and build resilience through challenging experiences.

Keywords: Group co-production; Lay actors, Recovery, Social construction, The "Helper Therapy" principle

Indholdsfortegnelse

Denne masteropgave	4
1 Beskrivelse af problemfelt	4
2 Problemformulering	6
2.1 Motivation og baggrund for problemformulering	6
2.2 Problemformulering	7
2.3 Begrebsafklaring og afgrænsning	7
3 Videnskabsteori.....	8
4 Teori.....	10
4.1 Co-produktion	10
4.2 Socialkonstruktivistisk teori	13
4.3 "Hjælper" terapiprincippet	14
4.4 Recovery	14
Model 1: Oversigt over den teoretiske struktur og sammenhæng	16
5 Undersøgellesdesign og metode	16
5.1 Anvendelsessigte	17
5.2 Fokusgruppeinterview	17
5.3 Tilgang og forskningsdesign	18
5.4 Tematisk analysestrategi.....	19
6 Resultater.....	20
6.1 Erfaringsperson	20
Model 2: Rolle som erfaringsperson.....	21
Model 3: Opgaver som erfaringsperson	22
6.2 Definition på recovery	23
Model 4: Recovery fra erfaringspersonernes perspektiv	23
6.3 Betydningen af at være bidragende til andres recovery.....	23
Model 5: Betydning af at bidrage til andres recovery	24
6.4 Sammenhængen mellem deltagelse i gruppe-co-produktion og egen recovery	25
Model 6: At bidrage til andre via gruppe-co-produktion.....	25
6.5 Viden erfaringspersonerne finder vigtig i forhold til gruppe-co-produktion.....	26
Model 7: Samlet oversigt over fund og resultater	27
7 Analyse og diskussion.....	28
7.1 Erfaringspersonernes "konstruktion" af gruppe-co-produktion med rollen og opgaver	28
Gruppe-co-produktion.....	28
Model 8: Værdi-kæde for erfaringsbidrag i gruppe-co-produktion i Skovlyset.....	29
Rollen som erfaringsperson.....	30
Erfaringspersonens opgaver	33

<i>7.2 Betydningen erfaringspersonerne tillægger deltagelse i gruppe-co-produktion</i>	<i>34</i>
Betydning i forhold til at bidrage til andre via gruppe-co-produktion i skovlyset	35
Betydning i forhold til at indgå i et fællesskab i gruppe co-produktion i Skovlyset.....	37
<i>7.3 Sammenhæng mellem gruppe-co-produktion i Skovlyset og recovery.....</i>	<i>38</i>
Recovery	38
Gruppe-co-produktion i Skovlyset øger recovery hos erfaringspersonerne.....	39
Deltagelse i gruppe co-produktion koster på energikontoen.....	41
Erfaringspersonerne må godt "slå sig" på gruppe-co-produktion – de vokser af det.	42
8 Konklusion	43
9 Litteraturliste	46
9.1 Bøger og artikler.....	46
9.2 Internet.....	48
10 Bilag	48

Denne masteropgave

Denne masteropgave ser på, hvordan borgere i Herning Socialpsykiatri med erfaring i at leve med psykisk sygdom oplever betydningen af deltagelse i co-produktionsprocesser i et samarbejde med fagpersoner om at kvalificere eksisterende og nye tilbud til borgere med psykisk sygdom. Og om der i forbindelse med dette kan ses en sammenhæng mellem deltagelse i co-produktionsprocesser og recovery. Om borgerne selv profiterer i forhold til øget recovery gennem bidragerollen.

1 Beskrivelse af problemfelt

I Danmark oplever vi desværre en markant stigning i antallet af mennesker med psykisk sygdom. Flere helt unge mennesker bliver ramt af mistrivsel og psykisk sygdom og det samme gør også flere voksne. (Sundheds- og ældreministeriet 2017/18:5) Fra 2014-2017 har der været en stigning på 17 % i borgere, der får indsatser fra socialpsykiatrien. Og med dette også en markant stigning i visiteret støtte i eget hjem og i botilbud (KL 2019). Herning Socialpsykiatri oplever ligeledes denne stigning og oplever som i resten af landet også, at borgerne, som bevilliges indsatser, har mere komplekse psykiske og sociale problematikker end tidligere. (Sundheds- og ældreministeriet 2017/18:8) Dette er udfordrende for både borgerne og for socialpsykiatrien.

Internationalt, nationalt og lokalt ses der en øget opmærksomhed på at finde en styringsform, som kan understøtte udviklingen af blandt andet socialpsykiatrien til at håndtere denne stigning. Tidligere har man i høj grad anvendt New Public Management med styringsformen Performance Management. Denne styringsform med sit fokus på restriktioner, effektiviseringer, regler og systemer har dog imod forventning ikke øget effektiviteten, ej heller har den øget kvaliteten. Tværtimod ser Performance Management ud til at have nedprioriteret kerneværdier som kvalitet, borgerinvolvering gennem demokratiske processer og koordinering på tværs af indsatser. (Krogstrup 2017:46, Krogstrup & Brix 2019:23).

Der ses generelt en øget interesse for New Public Governance med styringsformen Collaborative Governance som løsningen på velfærdsudfordringer. Denne styringsform sigter mod at øge både effekten og kvaliteten ved at inddrage og mobilisere borgere, pårørende og civilsamfund. (Krogstrup 2017:41) Den har en demokratisk forståelse, hvor demokrati er mere end mulig deltagelse i frie demokratiske valg. Denne styringsform er i langt højere grad baseret på aktivt medborgerskab gennem involvering og aktivering af borgerne i udvikling af ny og forfinelse af eksisterende velfærdsydelser. (Pestoff 2009:3) Tilknyttet paradigmet New Public Governance er Co-produktion opstået som en organisationsopskrift på samarbejde og partnerskaber mellem offentlige udbydere, brugere af det offentlige og / eller samarbejde med civilsamfundet. (Krogstrup 2019:25; Krogstrup 2017:150) Tankegangen bag er, at borgere er afgørende for kvaliteten og effekten i udviklingen af velfærdsydelser, fordi de qua levet erfaring ved hvad de har brug for, at de besidder en erfaringsviden, som de professionelle ikke har, at de er en reel ressource i samarbejdet og at de dertil kan advokere til ligestillede borgere om ydelsen og indsatser. (Bovaird et.al 2012:1122)

Forskning peger på, at co-produktion har flere positive effekter udover kvalificeringen af velfærdsydelserne: at det også mindsker uligheden i den demokratiske taletid, idet også

denne målgruppe får taletid samt at deltagelse i co-produktion mindsker risikoen for sygdom og øger oplevelsen af velvære. (Boyle & Harris 2009:19)

Herning Socialpsykiatri er godt i gang med et skifte i det organisatoriske grundsyn på mennesket med psykiske lidelser. Dette skifte i grundsynet går fra et brugerperspektiv, hvor de professionelle gør noget for borgerne til et aktør-perspektiv, hvor borgeren er aktiv i egen proces og den professionelle gør noget sammen med borgeren. I aktørperspektivet er fokus på, at borgeren med psykisk sygdom handler selvstændig og autonomt ud fra egne ressourcer, værdier og ønsker. At de kan udvikle sig selv og egne handlekompetencer, samt at mennesker med psykisk sygdom kan komme sig og leve et tilfredsstillende og godt liv. (Bilag 1:2) Borgeren bliver hermed en ressource i sig selv. Socialpsykiatrien i Herning har mange års gode erfaringer med psykosocial rehabilitering og recovery, men har et højere ambitionsniveau og ønsker at udvikle både organisationen og indsatserne gennem tilføjelse af erfaringsperspektivet. Dette for at mennesker med psykisk sygdom kan komme sig hurtigere og også hurtigere opnår et selvstændigt og meningsfuldt hverdagsliv på trods af sygdom, samt at borgerne kan leve et selvstændigt liv uafhængig af systemet. Der er et ønske om et kvalitetsløft af ydelser og indsatser i socialpsykiatrien i Herning gennem involvering af borgerne i co-produktion om at kvalificere eksisterende tilbud og indsatser samt i udviklingen af nye. (Bilag 1:2)

Socialstyrelsen har i november 2019 uddelt satspuljemidler med henblik på et øget fokus i forhold til at få den rehabiliterende tilgang implementeret i praksis gennem et kvalitets- og kompetenceløft i samskabelse med borgerne. (www.Socialstyrelsen.dk) Herning Socialpsykiatri indgår i dette projekt for et samlet kvalitets- og kompetenceløft af socialpsykiatrien i kraft af satspuljeaftalen 2019-2022 på sundhedsområdet for styrket kvalitet i socialpsykiatrien. De centrale fokusområderne for dette kvalitetsløft er: For organisationen en styrket rehabiliteringsindsats og for borgerne øget empowerment og recovery. (www.Socialstyrelsen.dk).

Der er i den rehabiliterende og recovery understøttende tilgang et stort fokus på borgeren som aktør og samarbejdspartner, med henblik på øget selvstændighed og at borgerne kommer til at leve et aktivt og bidragende hverdagsliv på trods af sygdom. (www.Socialstyrelsen.dk) Kvalitetsløftet i Herning Kommune skal blandt andet ske gennem en strategisk forankring af en aktør og recovery-understøttende tilgang i socialpsykiatrien. Som et led i denne strategi er der en igangværende udarbejdelse af en ny vision for hele Socialpsykiatrien i Herning. Et centralt element i denne vision bliver, at borgerne inddrages i alt, som handler om dem. Både i forhold til det, som handler om den enkelte borger, men også gennem inddragelse af erfarne borgere i udviklingen af eksisterende og nye tilbud såvel i udviklingen af det organisatoriske niveau. (Bilag 1:2) I et af driftcentrene i Socialpsykiatri Herning er der derfor lavet en udviklingsgruppe bestående af erfarne borgere og fagpersoner, som sammen co-producere med henblik på at kvalificere eksisterende tilbud og udvikle nye.

Der er skrevet en del om, hvad co-produktion kan i forhold til de målgrupper som tilbud og indsatser er rettet mod, (Boyle & Harris 2009:14, Krogstrup 2017:150) og også hvordan erfarne borgere profiterer af rollen som erfaringsbidrager til en anden borger. (Riessman 1965:27, Repper 2014:10, Socialstyrelsen 2018:48) Der er skrevet knap så meget om, hvilken betydning, det har for den borger, som bidrager til co-produktion. Helt tilbage i

1965 beskrev Riessman "hjælper" terapiprincippet. Som omhandler det, at den som hjælper andre hjælper sig selv, og at dette også gør sig gældende for mennesker med psykisk sygdom, som hjælper ligesindede. (Riessman 1965:27)

Denne tankegang er især fremherskende i dag i peer-to-peer support. Både internationalt og nationalt ser man effekter af peer-mentor rollen som øget recovery, følelsen af empowerment, større selvværd og selvtillid, positiv identitet og mindre selvstigmatisering. (Repper 2014:10, Socialstyrelsen 2018:48) Mange af disse evalueringer af effekten på den bidragende borger i co-produktion ser især på effekten af ansigt-til-ansigts bidrag. (Repper 2014:10, Socialstyrelsen 2018:48) Men hvordan påvirker det de bidragende borgere, når de deltager i gruppe-co-produktion omkring indsatser og tiltag til ligesindede og ikke nødvendigvis er i ansigt-til-ansigt relation med de borgere som deres bidrag i sidste ende skal hjælpe. Vil der også her være tegn på at, den bidragende hjælper sig selv og at recovery øges i denne sammenhæng?

2 Problemformulering

Næste afsnit vil beskrive den oprindelige nysgerrighed for problemfeltet, med udgangspunkt i mine praksiserfaringer og de observationer jeg har gjort i samarbejdet med erfarne borgere i gruppe-co-produktionssammenhænge i Herning socialpsykiatri - Skovlyset. Der vil også være en beskrivelse af den lokale ramme for co-produktion i grupper. Derefter vil problemformulering og dertilhørende begrebsafklaring og afgrænsning af undersøgelsesfeltet blive præsenteret.

2.1 Motivation og baggrund for problemformulering

Sårbare mennesker oplever ofte, at de er ekskluderet fra det øvrige samfund og er derudover sjældent frivillige aktører i sammenhænge, hvor deres medborgerskab ellers ville kunne udfoldes. (VIVE 2018:4) Co-produktion kan være en oplagt arena til at dette medborgerskab kan udfoldes, hvorfor Skovlyset, som er socialpsykiatrisk bo- og læringssted for mennesker med psykisk sygdom i Herning Kommunes socialpsykiatri, har valgt at starte en co-produktionsgruppe bestående af fagpersoner og erfaringspersoner. Erfaringspersoner er i denne sammenhæng borgere med levet erfaring med psykisk sygdom. Gruppens formål er at bidrage til kvalificeringen af igangværende og udviklingen af nye tilbud og indsatser i Skovlyset for hurtigere recovery for mennesker med psykiske udfordringer, gennem gensidig udveksling af erfarings- og fagviden.

Der er for nuværende 5 erfaringspersoner og 2 fagpersoner i co-produktionsgruppen. At deltage i gruppen er frivilligt og alle erfaringspersoner er enten nuværende eller tidligere borgere tilknyttet Skovlyset. Gruppen mødes ca. hver 14. dag i 1 ½ time, hvor de gensidigt og ligeværdigt udveksler og diskuterer erfarings- og fagvidens perspektiver i udviklingen af nye tilbud og indsatser og kvalificeringen af eksisterende. Alle deltagere bidrager om end i forskellig grad i visions-, ide-, planlægnings-, udførelses- og evalueringsfaserne. Gruppen har både co-produceret et koncept til at lette overgangene for borgernes recoveryproces igennem de socialpædagogiske indsatser på borgernes vej til et selvstændigt liv. Dette gennem at tilbyde erfaringsfortællinger fra erfarne borgere til andre borgere med tilsvarende om end mere alvorlige problemer. Derudover har gruppen forfinet flere af de nuværende gruppebaserede socialpædagogiske tilbud og er stadig i gang med de resterende. Erfaringspersonerne har desuden holdt og holder oplæg og foredrag for andre borgere med psykisk sygdom, pårørende, for personale, ledelse og politiske udvalg om

deres erfaringer omkring at komme sig. 2 af erfaringspersonerne deltager også i implementeringsgruppen i tidligere omtalte satspuljeprojektet og bidrager også her med deres erfaringsperspektiv.

Jeg er selv deltagende i co-produktionsgruppen, som en af de 2 fagpersoner. I denne sammenhæng hører jeg ofte erfaringspersoner i co-produktionsgruppen fortælle, at de får det bedre både i forhold til deres psykiske udfordringer og med sig selv af at være deltagende og bidragende i co-produktionsgruppen. Mine erfaringer med denne co-produktionsgruppe og i det hele taget mange års erfaringer med gruppe-co-produktion, med erfarne borgere med psykiske udfordringer, har gentagende gange vist mig, at mennesker med psykisk sygdom, som bidrager til udviklingen af tilbud og indsatser til ligesindede, øger deres recoveryproces og kommer sig. Dette har gjort mig nysgerrig på, om der er en sammenhæng mellem deltagelse i gruppe-co-produktion og oplevelsen af øget recovery. Hvis dette har en sammenhæng, vil gruppe-co-produktion være relevant at tænke ind i den rehabiliterende praksis som et middel til at øge recovery hos borgerne.

2.2 Problemformulering

Ovenstående problemfelt, motivation og baggrund fører til følgende problemformulering:

Problemformulering:

Hvilken betydning tillægger erfaringspersonerne deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset?

Underspørgsmål til dette er:

Hvordan er sammenhængen mellem betydningen, som erfaringspersonerne tillægger deltagelse i gruppe-co-produktion med oplevet recovery?

2.3 Begrebsafklaring og afgrænsning

Dette afsnit vil folde problemformuleringens begreber ud samt tydeliggøre afgrænsningen af undersøgelsesfeltet:

Erfaringsperson: En erfaringsperson er i denne sammenhæng en person med erfaringer i at leve med psykisk sygdom og som ligeværdigt og gensidigt med fagpersoner bidrager med erfaringsviden til co-produktionen. Han eller hun er enten tilknyttet eller har været tilknyttet Herning Socialpsykiatri, Spor 1, og er bevilliget §85 og pension efter Serviceloven.

Afgrænsning af erfaringspersoner: Der indgår i den empiriske dataopsamling 4 erfaringspersoner, som er aktiv deltagende i gruppe-co-produktionen. Fagpersonerne er i denne opgave undladt idet der vægtes erfaringspersonens indefra-perspektiv på recovery. Indefra-perspektivet uddybes under afgrænsning af recovery. Fagpersoner og erfaringspersoner er at ligestille med det som i litteraturen oftest refereres til som professionelle og ikke professionelle, men i gruppe-co-produktionen i Skovlyset har vi en samarbejdsform med en ligeværdstilgang, hvor erfaringsviden og fagviden ligestilles, hvorfor begge sider af co-produktionen kan tolkes som værende "professionelle", med hver deres særlige erfaringer, viden og ressourcer. Derfor forsøger jeg bevidst at undgå labels som professionel og ikke professionel, når der tales om fag- og erfaringspersoner i

denne sammenhæng, men kan blive nødt til at bruge det, fordi litteraturen ofte anvender disse betegnelser.

Co-produktion: Der er stadig uklarhed omkring et fælles co-produktionsbegreb. Pestoff foreslår at tale om forskellige tilgange, som farver vores forståelse af fænomenet i stedet for enighed om et begreb. (Pestoff 2019:164) I Skovlyset er perspektivet på co-produktion, sammenfaldende med det Bovaird og Loeffler kalder værdikædeskolen. (Bovaird et.al. 2012:1127) Der er tale om en længerevarende samarbejdsrelation mellem fagpersoner og erfaringspersoner. Erfaringspersonerne bidrager med egne erfaringer og perspektiver i hele processen fra ideudvikling, til planlægning, udførelse og implementering samt evaluering. (Krogstrup et.al 2019:33) Det er også en tilgang til co-produktion, hvor erfaringsviden og fagviden ligestilles, hvor alle deltagere i co-produktionen er ligeværdige aktører i samarbejdet, hvor erfarings- og fagviden går hånd i hånd. (Krogstrup 2017:153)

Gruppe co-produktion: Der er 3 niveauer, hvorpå co-produktion kan ske: Individuelt, gruppe og kollektivt. I denne sammenhæng ses der på co-produktion på gruppeniveau. Med det menes en mindre gruppe af erfaringspersoner og fagpersoner, som sammen samskaber om en fælles interesse og hvor der indtræffer både personligt og socialt udbytte. (Nabatchi et al. 2017:770, Eijk & Gascó 2018:67, Jo & Nabatchi 2018: 233)

Skovlyset: Er et socialpsykiatrisk bo- og læringssted i Herning Kommune for mennesker med psykisk sygdom. Borgerne er bevilliget individuel / gruppebaseret socialpædagogisk støtte §85, social og sundhedsfremmende indsats samt akut- og næstedagstilbud §82B, Botilbud Døgn §105 og /eller Aktivitets og samværstilbud §104 efter Serviceloven. (www.Skovlyset-herning.dk)

Recovery: Recovery er i denne sammenhæng defineret som borgerens personlige proces til helt eller delvist at komme sig. Recovery er et begreb, som opstod i sammenhæng med opmærksomheden på psykosocial rehabilitering og empowerment. (www.Socialstyrelsen.dk) Det er en proces, som både kan anskues fra et personligt indefra-perspektiv og et klinisk udefra-perspektiv. Indefra-perspektivet er den personlige proces vurderet af personen selv, hvor borgeren har definitionsretten til selv at definere sin recovery og komme til at leve et meningsfuldt og tilfredsstillende liv. Udefra-perspektivet vurderes af fagprofessionelle. (Eplov et al 2010:34, www.Socialstyrelsen.dk)

Afgrænsning af recovery: Afgrænsningen er her borgerens proces med et indefra perspektiv. Det er den personlige proces, som fører til borgerens oplevelse af at leve et liv, som er meningsfuldt ud fra borgerens forståelse af, hvad et godt og meningsfuldt liv er på trods af eller uden psykiske sygdom / udfordringer. (www.Socialstyrelsen.dk) Det centrale i dette perspektiv er håb, identitet, mening og personligt ansvar for egen recoveryproces. (Slade et.al. 2015:10)

3 Videnskabsteori

Dette afsnit vil redegøre for hvilken videnskabsteoretisk retning og dermed også hvilket perspektiv, som ligger til grund for undersøgelsen af problemstillingen, og de overvejelser som har forudsat det efterfølgende valg af evalueringsmodel og evalueringsdesign. Hensigten med videnskabsteoriafsnittet er at informere om og samtidig sikre

sammenhængen mellem problemformuleringen, og det som bliver undersøgt. (Kristensen 2016:18)

Det vil være muligt at vælge forskellige videnskabsteoretiske perspektiver at anskue problemformuleringen fra. Berger og Luchmanns socialkonstruktivistiske perspektiv er valgt her for at afgrænse synsfeltet til at undersøge den sociale konstruktion, der finder sted i gruppe-co-produktion i Skovlyset og hvordan denne dannelse eventuelt har sammenhæng til individets oplevelse af recovery. Nedenstående redegør for dette valg.

Et socialt problem kan anskues som værende enten et simpelt, et kompliceret eller et komplekst problem. (Krogstrup 2016:25) Problemstillingen i nærværende opgave tager fat på et komplekst socialt problem. Komplekst fordi ønsket er at analysere og forstå de sociale processer, der kendetegner deltagelse i gruppe-co-produktionen i Skovlyset. Hvordan den sociale konstruktion af virkeligheden, som deltagere i gruppe-co-produktion, fortolkes og opleves af erfaringspersonerne i denne konkrete kontekst og tid. Problemstillingen ligger derfor ikke op til en generaliserbar og endegyldig sandhed baseret på objektiv viden ud fra et positivistisk perspektiv. (Krogstrup 2016:57) I stedet søger den en mere dyb og holistisk forståelse af erfaringspersonernes oplevelse af gruppe-co-produktionen og en eventuel sammenhæng med øget recovery. Socialkonstruktivismen skelner på samme måde som pragmatismen ikke mellem en objektiv eller en subjektiv virkelighed, her er der i stedet tale om et både-og. (Krogstrup 2016:57)

Socialkonstruktivismen bygger på antagelsen om, at erkendelsen af verden sker gennem konstruktioner af virkeligheden, og at virkeligheden altid er en fortolket virkelighed. (Justesen et.al. 2010:27, Fuglsang et.al. 2018:403) Sagt på en anden måde, så sker erkendelse ifølge socialkonstruktivismen, når et eller flere subjekter erkender, at et objekt er og at dette objekt erkendes. Dette sker i en erkendelsesrelation mellem sproget og det som sproget taler om. (Fuglsang et.al. 2018:404) På denne måde bliver virkeligheden en social konstruktion og dette får betydning for forståelse af viden. Denne tilgang studerer og producerer derfor viden om, hvordan virkeligheden bliver konstrueret af måden, hvorpå mennesker imellem taler om virkeligheden og hvordan denne virkelighed samtidig er afhængig af den aktuelle tid og kultur. Den socialkonstruktivistiske tilgang studerer dermed også mennesket afhængigt af dets miljø og tid. (Fuglsang et.al. 2018:403) Denne tilgang er relevant, idet problemformuleringen lægger op til at få indsigt i en afgrænset gruppe af menneskers virkelighed i en bestemt kontekst og co-producerende kultur. Her er afgrænsningen erfaringspersoner, som er eller har været tilknyttet socialpsykiatrien og som deltager i en gruppe-co-produktion, i en gruppe som de i daglig tale kalder for fortællergruppen.

Socialkonstruktivisme er egentlig en bred samlet betegnelse over flere varianter, med forskellige perspektiver på den videnskabsteoretiske opfattelse af, at virkeligheden er konstrueret. (Justesen et.al. 2010:27, Fuglsang et.al. 2018:404) Denne variation gør, at det bliver vigtigt at tydeliggøre, hvilket socialkonstruktivistisk perspektiv denne opgave tager afsæt fra. En retning er for eksempel ekstrem socialkonstruktivismen, som er formuleret af blandt andet Bruno Latour og Kenneth Gerken. De har den opfattelse, at fænomener ikke findes udenfor menneskers bevidsthed. Hvis det ikke er formuleret og sprogliggjort af mennesker, findes det ikke. Dette perspektiv siger, at virkeligheden afgøres af erkendelsen. (Fuglsang et.al 2018: 406, Guldager 2015:180) Denne variant af

socialkonstruktivisme møder stor kritik. En kritik lyder for eksempel: Hvordan kan vi sige, at noget ikke er, fordi vi ikke har erkendt det endnu. F.eks. når mennesker døde af tuberkulosebacillen også før, den blev erkendt af mennesket? (Guldager 2015:180) Det er ikke dette perspektiv, jeg vælger, da det er et socialt og mellemmenneskeligt fænomen, som ønskes undersøgt. I stedet vælges den moderate socialkonstruktivisme. Den er også optaget af fænomener, men fænomener som er tilknyttet den samfundsmæssige og menneskelige virkelighed. Det vil sige, hvordan det samfundsmæssige og den menneskelige virkelighed er socialt konstrueret. (Fuglsang et.al. 2018:407). Virkeligheden er derfor efter denne opfattelse også foranderlig i kraft af, at samfundet ændrer sig og at samfundet dermed ikke er en objektiv og endegyldig virkelighed.

Videnssociologerne Peter L. Berger og Thomas Luckmann hører under den moderate socialkonstruktivisme. De fokuserer på, hvordan mennesker konstruerer deres fælles virkelighed, via sproget, fælles meninger og objektiverede institutionelle strukturer. (Justesen et.al. 2010:27) Hvordan samfundet former mennesket, og at mennesket også former samfundet. (Berger 2003:10) De er optaget af hverdagsaktørernes kollektive konstruktion via sproget, tidens diskurser og de institutionelle strukturer. (Justesen et.al. 2010:28). I deres bog *"Den sociale konstruktion af virkeligheden"* forelægger de en begrebslig ramme, som gør det muligt at analysere den sociale virkelighed, bestående af de sociale konstruktioner i hverdagslivets mønstre og institutioner. (Fuglsang et.al. 2018:276 og 420) Berger og Luckmann er også optaget af den ordinære hverdagsviden, det de kalder common-sense, det som i et samfund tænkes som viden. Dette gør de ved at sammenkoble socialkonstruktivismen med både den fænomenologiske og den hermeneutiske tilgang. (Fuglsang et.al. 2018:421) Gennem en optagethed på både individets ansigt-til-ansigts relationer i hverdagslivet og hvordan disse mønstre kan typificeres for at forstå betydningsdannelsen og betydningsstrukturer i en social og samfundsmæssig dannelse. (Fuglsang et.al. 2018:277) Jeg har derfor valgt dette perspektiv med henblik på at få et indblik i hverdagens common-sense i forbindelse med erfaringspersonernes deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset.

4 Teori

Som det næste udfolder jeg udvalgt forskning og teorier for at konkretisere og afgrænse teorirammen i forhold til min efterfølgende teoretiske analyse og diskussion af praksis og empiri. Først vil jeg præsentere teorier om co-produktion, da det er i denne arena at erfaringspersonerne udfolder sig. Efterfølgende vil jeg beskrive udvalgt teori fra den socialkonstruktivistiske tilgang om typificering og institutionalisering, med fokus på gruppens betydning for den sociale konstruktion af tilblivelsen en person og den social orden. Herefter præsenteres teori om hjælper-terapi princippet, som en måde at anskue, hvad erfaringspersoner kan få ud af at bidrage i gruppe-co-produktion. Afslutningsvist vil jeg præsentere teori om recovery afgrænset til den borgerdefinerede recovery, det vil sige fra et personligt og indefra-perspektiv.

4.1 Co-produktion

Co-produktion er et begreb med mange betydninger og praksisser for både forskere og fagfolk. (Krogstrup et.al. 2019:30, Bovaird et.al 2012:1124, Nabatchi et.al 2017:4) Dette betyder også, at der er forskellige måder og former at samarbejde omkring co-produktion mellem det offentlige og civilsamfundet. Dertil er opgaverne, der samarbejdes omkring

ligeledes forskelligartet og graden af magt og indflydelse kan derfor også variere. (Krogstrup et.al. 2019:31) Det er vigtigt at tydeliggøre, hvilken type af co-produktion denne opgave tager afsæt i samt definitionen på denne, fordi det ellers kan føre til uklarhed i både forståelsen og senere i analysen. (Nabatchi et.al 2017:769) Denne opgave tager i forhold til definitionen på co-produktion udgangspunkt i gruppe-co-produktion og med værdierne fra værdi-kædeskolen.

Victor Pestoff har foreslået, at man i stedet for at have en definition på co-produktion opererer med 3 definitioner. (Pestoff 2019:164) Definitioner som afhænger af, hvilken interaktion der er mellem det offentlige og borgerne. Pestoff præsenterer 3 typer (Pestoff 2019:164):

- Input-output skolen
- Public-value-creation-skolen
- Værdikædeskolen.

Input-output skolen er kendetegnet ved at outputsiden (borgeren) er aktiv deltagende i selve processen. (Pestoff 2019:164) Det ville for eksemplet være at borgeren er aktiv i sin egen recoveryproces. Hvor public-value-creation-skolen er kendetegnet ved at borgerne i særdeleshed er med i "co-creation" dvs. udviklingsdelen af forbedring af velfærdsydelser og politikker. (Krogstrup et.al. 2019:33 og Bovaird et.al 2012:1126) I værdi-kædeskolen er fokus på både output: "det som organisationen skal gøre" og "outcome det som borgeren får ud af det". (Krogstrup et.al. 2019:33 og Bovaird et.al 2012:1126) Det vil sige, at der er fokus på både effektivitet og kvalitet, og med borgeren inddraget som co-producent. Borgeren er her også inddraget i co-produktion aspekter, som ikke har direkte servicelevering til dem selv (Krogstrup et.al. 2019:33) Dertil er det en langvarig samarbejdsrelation mellem fagpersoner og erfarne borgere, som gensidigt bidrager med henholdsvis fag- og erfaringsperspektiver i ideudvikling, planlægning, implementering og evaluering. (Pestoff 2019:164) Den teoretiske afgrænsning i form af at tage udgangspunkt i værdikædeskolen skyldes, at denne definition på co-produktion minder mest om den interaktion af co-produktion, som foregår i gruppe-co-produktionen i Skovlyset.

Nabatchi, Sancino og Sicilia, finder også, at der stadig er et uklart og mudret billede af, hvad co-produktion er og at der mangler tydelige definitioner for både praksis og forskningsarbejdet. (Nabatchi et.al 2017:769). De ser begrebet co-produktion som en paraply-betegnelse, som omfavner en bred vifte af aktiviteter omhandlende at forbedre velfærdsydelser på et hvilket som helst tidspunkt i den offentlige service-cyklus i et samarbejde mellem fagfolk og lægmand. For at der kan være tale om co-produktion skal der minimum være repræsentanter fra både "staten"/kommunen på den ene side og lægmand på den anden side. Nabatchi et.al er interessant i denne sammenhæng, fordi de bringer endnu et element ind i forhold til definitionen af co-produktion: Hvilket niveau dette foregår på og dertilhørende udbytte. Om det er individuelt ansigt-til-ansigt med udpræget personlige fordele hos borgeren. Om co-produktion som i denne opgave sker i grupper, hvor deltagerne har fællesnævner og hvor der ses både personlige og sociale fordele. Eller om det er på et kollektivt niveau, hvor formålet har et bredere samfundssigte, hvor der både kan forekomme personlige, sociale og brede samfundsmæssige fordele. (Nabatchi et.al 2017:770). Nabatchi, Sancino og Sicilia er også interessante, idet de er optaget af at definere, hvem de er, de som deltager i co-produktion. Her er de især optaget af deltagelsen af lægmand og stiller spørgsmål omkring, hvad de drives af i

forhold til deltagelse i co-produktion. Om drivkraften er egen vinding af personlige fordele eller mere sociale fordele. (Nabatchi et.al 2017:769). En anden faktor som ligeledes er sammenfaldende med co-produktion med borgere med erfaringsperspektiv i Skovlyset, er at det foregår som frivillig deltagelse, med retten til selv at bestemme hvornår og hvad de ønsker at bidrage med eller tilbageholde i gruppe-co-produktionen, de er en del af. (Nabatchi et.al 2017:770)

Bovaird og Loeffler: I denne opgave er Bovaird og Loeffler inddraget for deres teorier om værdi-kædeskolen og fordi de også peger på, hvad den enkelte borger får ud af at bidrage til co-produktion, samt hvilken værdi der er for borgerne i at bidrage til co-produktion fra et co-produktionsperspektiv. De finder at borgerne / de frivillige drives af to ting: egen vinding eller ud fra værdier. (Bovaird et.al 2012:1127) Hvilken drivkraft er det, som driver, at borgerne vil lægge tid og ressourcer i dette samarbejde, som bidragere til andre end dem selv. Om det udelukkende er altruistisk eller får de tilfredsstillet egne behov.

Boyle og Harris inddrages for deres teori om og definition på co-produktion samt på grund af deres forskning om effekten af co-produktion. De finder, at mennesker repræsenterer et kæmpe uudnyttet potentiale, som kan mobiliseres og medføre store forbedringer i offentlige velfærdsydelser. (Boyle et.al. 2009:11) Co-produktion er fra deres perspektiv et lige og gensidigt forhold mellem fagpersoner og borgere i udviklingen af velfærdsydelser. (Boyle et.al. 2009:11) De er optaget af effekten af fænomenet co-produktion i forhold til borgerne. Effekter som fordeling af magt, forbedret velvære, øget selvhjælpskompetence og opbygning af sociale netværk. (Boyle et.al. 2009:20) Dette sker ifølge dem ved ligestilling af erfaringsviden og fagviden, som bringer et skifte i balancen af magt til i højere grad at tilkomme borgerne og i mindre grad de professionelle, ved at involvere og samarbejde. (Boyle et.al. 2009:12) Skiftet i magt og ansvar er med til at gøre mennesker til aktør i udvikling af de services de modtager (Boyle et.al. 2009:12)

Grundlæggende er der i co-produktionsteorierne en antagelse om at co-produktion øger effekt og outcome især for dem som co-producere til. Dog er der stadig kun få empiriske undersøgelser, som underbygger dette og kun meget lidt fokus på, hvilken indvirkning det har på borgeren, som bidrager i co-produktionen til andre end sig selv. (Brix et.al 2017:2. Jo et.al 2018:237)

De formodede effekter af co-produktion er dertil ofte positive, men **Steen, Brandsen og Verschure** efterlyser en opmærksomhed på også at være undersøgende på de potentielle negative effekter af co-produktion (Brandsen 2018:284) Selv er de mest optaget af negative effekter i forhold til temaer som; usikkerhed om hvem der bærer ansvaret i co-produktion; individet, civilsamfund eller det offentlige, varigheden af tiltag drevet af frivillige, tab af demokrati mm. Det er ikke direkte relateret til, hvilken påvirkning det kan have på co-producenternes recoveryproces at være bidragende. Men tanken om, at der kan være en "dark side" som kalder på opmærksomhed, finder jeg relevant for undersøgelsen af nærværende problemstilling. I socialstyrelsens evaluering af Peer to Peer finder de, at peer-støttegiveren / hjælperen kan blive sat tilbage i sin recovery proces "*Evalueringen viser også, at funktionen som peer- støttegiver kan opleves som krævende, og at peer- støttegiveren i sådanne tilfælde kan risikere at blive sat tilbage i egen recovery proces*" (Socialstyrelsen 2018:4) Dette kan måske tilskrives udbrændthed

hos den bidragende borger, som Tony Bovaird ser som en af begrænsningerne ved co-produktion. (Bovaird 2007:856)

Ud over ovenstående teorier finder jeg det nødvendigt at inddrage teorier, som kan bidrage med bud på, hvilken betydning det kan have for mennesker at have rollen og opgaven: at være bidragende til andre. Men først præsenterer jeg udvalgt teori, som kan pege på gruppens betydning for den sociale konstruktion af en erfaringsperson og hvordan denne konstruktion kan hænge sammen med recovery.

4.2 Socialkonstruktivistisk teori

Berger og Luckman: Er indtænkt i teoriafsnittet for deres teorier om den gensidige tilblivelse af mennesket og samfundet gennem sociale konstruktioner, for med dette perspektiv at se på tilblivelsen af "erfaringspersonen i gruppe-co-produktion" og hvordan de sociale konstruktioner spiller ind på oplevelsen af recovery. I Berger & Luckmanns videnssociologiske afhandling: "Den sociale konstruktion af virkeligheden" præsenterer de deres teori om, hvordan denne tilblivelse af "menneske" og "samfund" sker gennem en gensidig udveksling med miljøet samt de kulturelle og sociale ordner fra betydningsfulde andre. (Berger et.al. 2003:86) Teorien giver et perspektiv på, hvordan mennesket medskaber og vedligeholder den sociale orden gennem menneskelig aktivitet i en løbende proces, gennem eksternalisering i sin måde at udfolde sig selv i forhold til andre i sine ydre omgivelser. (Berger et.al. 2003:90) Samtidig former samfundet individet gennem socialt defineret viden / common-sense, som mennesket internaliserer og derefter udtrykker, definerer og realiserer sig ved. (Dahler-Lassen 2005: 237) Denne teori vil blive anvendt i analysen til at se på, hvad som er med til at skabe og vedligeholde den sociale orden i gruppe-co-produktion og hvordan erfaringspersonerne derved oplever en både subjektiv og objektiv identitetsgenkendelighed i det at være en erfaringsperson. (Berger et.al. 2003: 88)

I min 3.semester opgave, undersøgte jeg, hvordan fag- og erfaringspersoner oplever fænomenet ligeværd i gruppe-co-produktion i Skovlyset, når deres roller skifter. Deltagerne gav i modsætning til den traditionelle socialpædagogiske støtte udtryk for høj grad af oplevet ligeværd i co-produktionsgruppen. Analysen fandt tegn på, at det kunne hænge sammen med blandt andet de rolletilskrivelser deltagerne laver på hinanden og sig selv. At erfaringspersonerne bevægede sig fra en offerrolle til en bidragende rolle. (Bilag 2:13) At det tyder på, at disse typificeringer deltagerne imellem både bliver en objektiv og subjektiv virkelighed, idet deltagerne ved at spille en rolle, "erfaringsperson", tager del i denne sociale virkelighed i gruppen, og når de hver især internaliserer denne rolle, bliver det også til deres subjektive virkelighed. (Bilag 2:13) Roller er tæt knyttet til identitet som den subjektive virkelighed i sit dialektiske forhold til samfundet. Identitet bliver konstrueret af handlingen og ved at fortælle om handlingen, giver det mulighed for at ændre oplevelsen af identitet. (Berger et.al. 2003: 88)

Berger & Luckmann teorier om institutionalisering indtænkes også i analysen. Hvordan der forud for institutionalisering i fællesskaber sker vanedannende processer, som fører til typificeringer. Dette gennem den dannede fælles historie og gensidigheden mellem en bestemt handling knyttet til en bestemt udøver. (Berger et.al. 2003: 92-93)

Berger og Luckmann taler om, hvordan ændret handling og fortælling kan føre til en ændret identitet, men ikke direkte om hvordan det hænger sammen med recovery, hvorfor jeg finder det væsentligt at bringe hjælper-terapi princippet ind i undersøgelsen af problemformuleringen for et bud på sammenhæng mellem at bidrage og recovery.

4.3 "Hjælper" terapi princippet

Jeg har valgt at have **Riessmans** hjælper-terapi princip med, fordi denne teori giver et bud på, hvordan handlingen; "at hjælpe et andet menneske", ændre selvopfattelsen og stigma ved den, som hjælper, og derved hjælper sig selv og øger sin oplevelse af recovery. (Riessman 1965:27) Det er en teori, som stammer tilbage fra 1960'erne. Den er traditionelt anvendt som metode i selvhjælpsgrupper, som for eksempel Anonyme Alkoholikere, hvor mennesker med et problem, hjælper andre med et lignende omend mere alvorligt problem. (Riessman 1965:27) Riessman peger på, at det at hjælpe andre kan være rehabiliterende for den hjælpende. (Riessman 1965:28) Dette kan ske gennem forskellige mekanismer. Det sker blandt andet gennem en ændring i typificering af sig selv; til hjælper i modsætning til at være hjælpeløs. Denne nye typificering ændrer dermed på den enkeltes status. (Riessman 1965:31) Dertil sker recovery gennem at være forpligtet til en opgave og samtidig øge egne kompetencer inden for denne. Det kan også skyldes, at individets rolle som et menneske med psykisk sygdom ændres til en ny egen forståelse og ny rolle: "hvis jeg kan hjælpe andre, må jeg være "rask". (Riessman 1965:31)

Man vil kunne argumentere for, at det er en forældet teori, men i nyere tid ses "hjelper-terapi princippet" refereret til på det socialpsykiatriske område i sammenhænge med recovery og især i forbindelse med peer-to-peer tiltag. (Salzar et.al 2002:282) Andre steder refereres der ikke direkte til hjælper-terapi princippet, men der dokumenteres øget recovery ikke kun ved den som hjælpes, men også ved den som bidrager til andre. (Repper et.al. 2013:10)

Riessman stiller allerede tilbage i 1965 spørgsmålet om, hvorvidt strategier på socialområdet i højere grad bør anvende metoder, hvorpå der kan indtænkes flere "hjælpere", som et middel til at komme sig / recovery. (Riessman 1965:28) Co-produktion vil i dette perspektiv kunne være en arena, hvori hjælperrollen kan udfolde sig og medborgerskabet kan komme i spil for mennesker med psykisk sygdom.

4.4 Recovery

Der er forskellige retninger inden for recovery. Denne opgave tager udgangspunkt i den recovery, som knytter sig til psykosocial rehabilitering. Selv inden for dette afgrænsede område er der forskellige måder og niveauer som recovery defineres på: Et indefra-perspektiv og et udefra-perspektiv. (www.socialstyrelsen.dk) Jeg har i nærværende masteropgave valgt at fokusere i særdeleshed på indefra-perspektivet, fordi det er erfaringspersonernes commen-sence om recovery, jeg er interesseret i at undersøge. Når jeg her skriver om recovery trækker jeg især på 2 teoretikere: William Anthony og Mike Slade.

William Anthony er inddraget for hans teori om recovery som tager udgangspunkt i et indefra og personligt perspektiv, hvor det er personen selv, der definerer, hvad recovery er. Anthony beskriver recovery således:

"Recovery is a deeply personal, unique process of changing one's attitudes, values, feelings, goals, skills, and/or roles. It is a way of living a satisfying, hopeful, and contributing life. Recovery involves the development of new meaning and purpose in one's life as one grows beyond the catastrophic effects of psychiatric disability." (Anthony 2000:159)

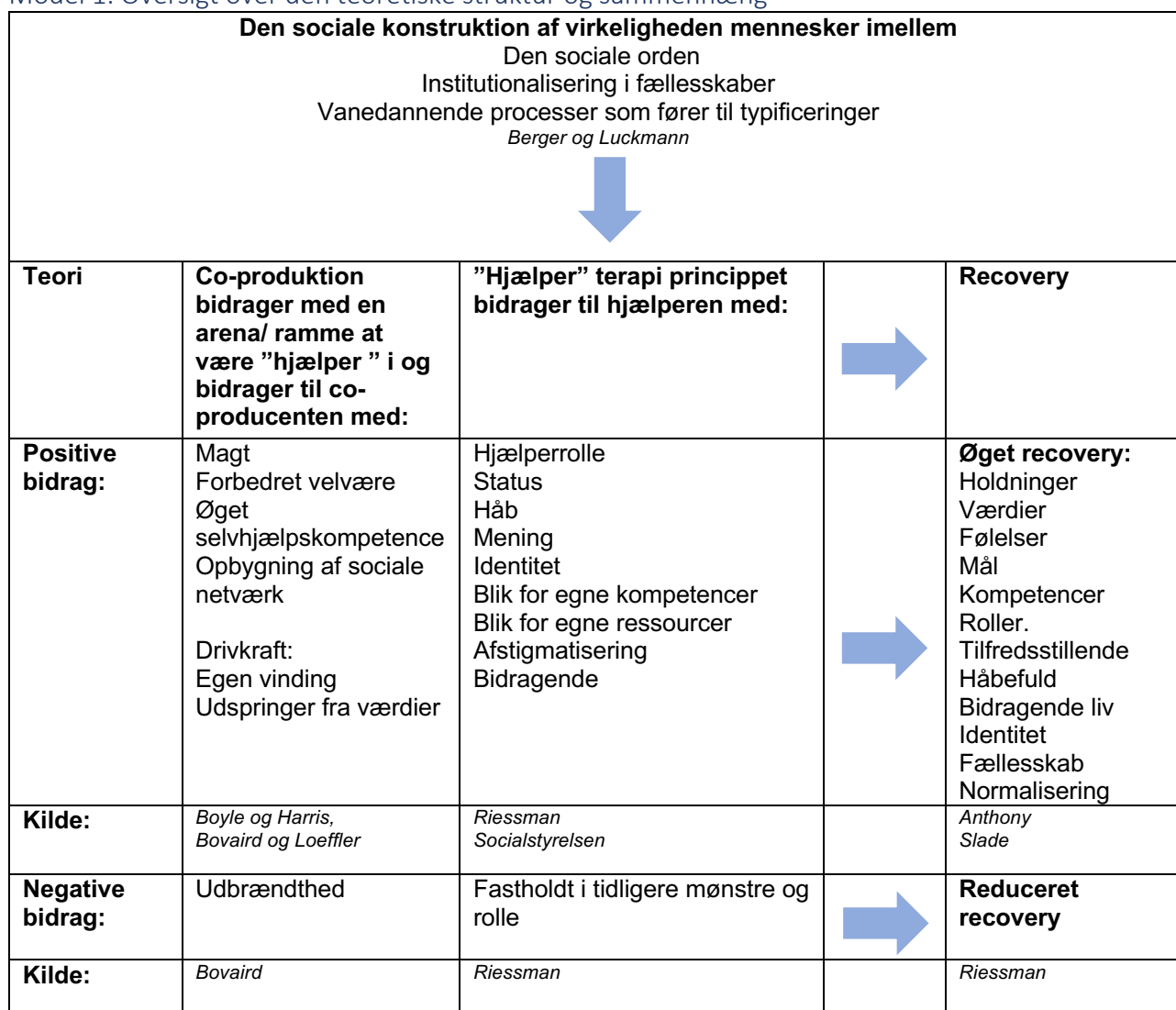
Dette er i modsætning til det traditionelle kliniske og udefra perspektiv, hvor fokus ville være symptomfrihed. (www.socialstyrelsen.dk) William Anthonys definition på recovery er dertil anerkendt som en generel definition på recovery i både Danmark og internationalt. (www.socialstyrelsen.dk) Denne definition stammer oprindeligt tilbage fra 1993, men er stadig aktuel og er blandt andet også at finde på socialstyrelsens hjemmeside om recovery. (www.socialstyrelsen.dk) Det er også denne definition, som anvendes ved Skovlyset - Herning Socialpsykiatri.

William Anthony og andre er med oprindelsen af denne definition, samtidig med til at facilitere et skift i synet på psykisk sygdom. (Anthony 2000:160) Skiftet går fra en overbevisning om at psykisk sygdom er kronisk, til at mennesker med psykisk sygdom kan komme sig. (Anthony 2000:160) Og at årsagen til de længerevarende / "kroniske" forløb mere skal findes i alle mulige former for miljømæssige og andre sociale aspekter omkring borgeren end i selve lidelsen. (Anthony 2000:160) Disse aspekters betydning for recovery er interessant fra et socialkonstruktivistisk perspektiv i forhold til, hvordan både kontekst og de sociale konstruktioner spiller ind i et menneskes oplevelse af recovery. William Anthony præsenterer også flere essentielle fænomener, som understøtter recovery, blandt andet finder han, at udviklingen af egne kompetencer til at nå egne mål giver borgerne en rollefunktion, at deltagelse i meningsfulde og tilfredsstillende aktiviteter fører til selvudvikling og at retten til at udtrykke sig selv og sine livsvalg fører til empowerment. (Anthony 2000:161) Han præsenterer hermed en antagelse om at deltagelse i meningsfulde aktiviteter kan føre til recovery og at det også kan ske uden indblanding af professionel indgriben. (Anthony 2000:160) At borgeren kan øge sin recovery gennem meningsfylde aktiviteter uden at arbejde med egne recovery mål under vejledning fra fagpersoner.

Mike Slade er ligeledes inddraget i kraft af sit arbejde med og forskning inden for den personlige recovery. Sammen med Longden finder han i deres rapport: *"The empirical evidens about mental health and recovery: how likely, how long, what helps?"* At vurderingen af viden om recovery og hvorvidt den lykkes må ligge hos personen selv. (Slade et.al. 2015:10) Så også her er der streg under, at det må være individet selv, som definerer, hvad recovery er. Samtidig finder Slade, at recovery ikke er en lineær proces, men at det, at komme sig, er tæt knyttet til kontekst samt sociale og professionelle relationer. (Slade et.al. 2015:13) Med det siger han også, at oplevelsen af recovery kan ændres og konstrueres forskelligt qua kontekst og relationer. Et eksempel på denne konstruktion ses i Slades optagethed af, hvilken betydning det har på recoverprocessen for et menneske med psykisk sygdom / udfordring, hvorledes vi kigger på det menneske. Han stiller spørgsmålet: *"Er mennesker som lever med psykisk sygdom fundamental anderledes eller fundamental ens med alle andre i samfundet?"* (Slade 2012: 702). Er vi via den ene tilgang med til at fastholde og stigmatisere mennesker til at blive sin sygdom, eller er vi med til at normalisere og acceptere, at mennesker med psykisk sygdom har de samme ønsker og drømmer om at leve livet mest muligt. (Slade 2012: 702)

Slade er som William Anthony optaget af kontekst og miljømæssige betingelser for recovery, en recovery som vel og mærke i særdeleshed er tæt knyttet til identitet. Han siger, at udvikling og konsolidering af ens identitet er central i recovery, og at oplevelsen af at leve med psykisk sygdom er tæt knyttet til oplevelsen af at være alene, hjælpeløs, håbløs og anderledes. (Slade 2012: 703) Synet på mennesket med psykisk sygdom er i denne teori derfor centralt. En recovery understøttende tilgang må i så fald lave rammer for at mennesker med psykisk sygdom kan indgå i sammenhænge, hvor de kan relatere sig til nogen eller noget, i almindeligheder som samler og ikke adskiller i de "normale og de syge" (Slade 2012: 703) Hvorfor denne teori også er interessant i relation til gruppe-co-produktion og sammenhæng med recovery.

Model 1: Oversigt over den teoretiske struktur og sammenhæng

Model 1. Oversigt over den teoretiske struktur og sammenhæng

5 Undersøgellesdesign og metode

Dette afsnit redegør for valg af og beskrivelse af undersøgelsesdesign og metode til undersøgelse af nærværende problemformulering. Kort sagt hvordan

problemformuleringen teoretisk er undersøgt. Dertil er formålet også at tydeliggøre, hvilken karakter af viden, som er søgt og hvordan den efterfølgende kan anvendes.

5.1 Anvendelsessigte

Inden valg af undersøgelsesdesign og metode er det relevant at gøre klart, hvilken anvendelse undersøgelsen efterfølgende sigter mod. Om sigtet er kontrol, oplysning eller læring. Fordi det er vigtigt, at undersøgelsen har et anvendelsessigte, ellers vil den være spild af tid. (Krogstrup 2016:62) Sigtet med denne undersøgelse er overvejende læring og oplysning. Læring om hvilken betydning erfaringspersonerne tillægger deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset. Og hvorvidt der eventuel er sammenhæng mellem den betydning, som erfaringspersoner tillægger deltagelse i gruppe-co-produktion med oplevelsen af recovery. Anvendelse i form af læring og oplysning er for denne problemstilling relevant. Det er den, fordi læring er en katalysator i forhold til at tænke nyt, forbedring og udvikling. (Krogstrup 2016:63) og i denne sammenhæng særligt læring for forståelse af betydningen af gruppe co-produktions sammenhæng med recovery for erfaringspersonerne og for at bringe fund og eventuelle anbefalinger videre til satspuljeprojektet "Styrmand i eget liv" i Herning Socialpsykiatri. Klassisk anvendelse i form af kontrol vil ofte have det formål at kontrollere om en organisation opfylder de planlagte arbejdsgange og opnår de forventede effekter og mål, hvilket ikke er sagen i denne opgave. (Krogstrup 2016:64)

5.2 Fokusgruppeinterview

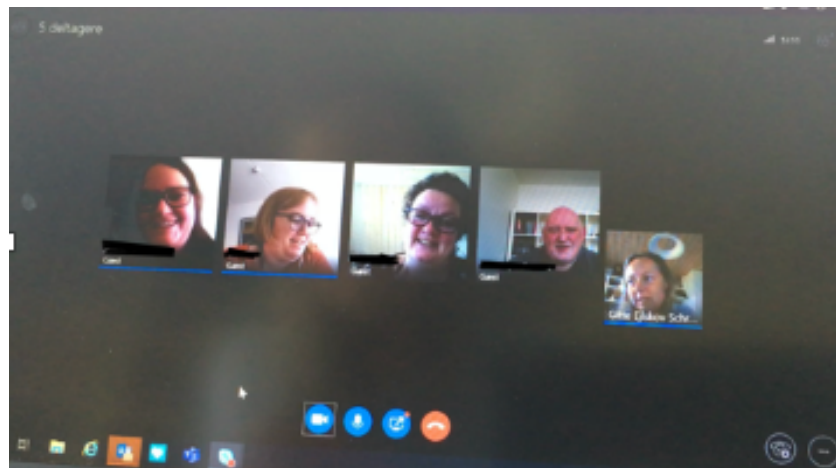
Jeg har valgt at undersøge problemformuleringen gennem et fokusgruppeinterview, da denne metode er hensigtsmæssig fra et socialkonstruktivistisk perspektiv, idet ønsket er at undersøge de konstruktioner og typificeringer som erfaringspersonerne i gruppen beskriver i forbindelse med deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset og en eventuel sammenhæng med recovery. Fokusgruppeinterviewet giver dertil mulighed for at observere interaktionen deltagerne imellem i forhold til, hvordan de forholder sig til hinanden og til hinandens ytringer. (Justesen et.al. 2010:81) Hvordan de opbygger co-produktionsgruppen via ord samt tilskriver sig selv og hinanden roller, typer, værdi og sammenhæng til recovery. (Brinkmann 2015:224)

I en socialkonstruktivistisk undersøgelse er den undersøgende nødvendigvis situeret og positioneret i forhold til det undersøgte. (Justesen et.al. 2010:50) Hvilket er gældende i denne undersøgelse, især da erfaringspersonerne og interviewer kender hinanden fra co-produktionsgruppen. Fra et realistisk perspektiv vil dette blive anskuet som en kilde til fejl eller bias, men i et socialt konstruktivistisk perspektiv anerkendes det for en mulighed for interessante analyser. Dette kræver dog gennemsigtighed via tydelighed og refleksioner om undersøgerens rolle og position (Justesen et.al. 2010:50)

Fokusgruppeinterviewet er oprindeligt påtænkt at skulle foregå i den kontekst, hvor gruppen normalt mødes, for at være så tæt på den kontekst erfaringspersonerne normalt agere som erfaringsperson. Dette fordi en social aktør i en konstruktivistisk antagelse tilpasser sin adfærd til den aktuelle sociale virkelighed. (Justesen et.al 2010:67) Grundet covid-19 restriktioner er dette ikke muligt. I stedet beslutter jeg at anvende et andet relativt kendt miljø; jeg vælger at anvende Skype Business Meeting. Dette er relativt godt kendt af erfaringspersonerne, fordi de og undertegnede, flere gange under covid-19 perioden har

haft møder og samtaler i forbindelse med aktiviteter i grupp-co-produktionen via Skype Business Meeting inden dette fokusgruppeinterview.

Deltagelsen i interviewet er bestående af 4 af de nuværende erfaringspersoner i co-produktionsgruppen. Hvoraf 2 har deltaget fra opstarten af co-produktionsgruppen, det vil sige ca. 15 måneder og 2 er tiltrådt for ca. 8 måneder siden. Der er 3 kvinder og en mand. Undersøger er selv en del af co-produktionsgruppen og repræsenterer normalt fagpersonsperspektivet og har deltaget fra opstart af gruppen. Både erfaringspersonerne og interviewer kender derfor hinanden. Dette forventes i denne sammenhæng at være en fordel, idet denne gruppe i det daglige møde er så homogen og alligevel tilpas uens, at der sker interessante diskussioner og meningsforhandlinger uden, at der opstår ukonstruktive konflikter. (Justesen et.al. 2010:50, Brinkmann 2015:140) Gruppens størrelse er valgt ud fra, om erfaringspersonerne havde adgang til pc med kamera, for derved at kunne deltage i Skype mødet. Dette var muligt for 4 ud af 5 af de aktive deltagere i co-produktionsgruppen. Fordelen ved disse 4 erfaringspersoner i denne situation, er at de alle i nogen eller høj grad er trygge ved at kommunikere virtuelt.

5.3 Tilgang og forskningsdesign

Som interviewform har jeg valgt det semistrukturerede interview. Og har lavet en guide med 5 overordnede forskningsspørgsmål (Bilag 3) for både at have en retning og afgrænsning (Brinkmann et.al. 2015:37) af, hvad jeg ønsker at vide noget om i relation til problemformuleringen. De 5 overordnede spørgsmål, jeg har valgt som hjælp til at belyse nærværende problemformulering, er følgende:

- Hvad er en erfaringsperson i gruppe-co-produktion i Skovlyset, fra deres perspektiv?
- Hvad tænker erfaringspersonerne om betydningen af at være bidragende til andres recovery?
- Hvad er erfaringspersonernes definition på recovery?
- Hvordan er sammenhængen med deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset i forhold til deres recovery?
- Hvilken generalisering af ophobet viden er der i gruppen om erfaringspersoners recoveryproces i gruppe-co-produktion?

Jeg har dertil også lavet interviewspørgsmål, som bliver stillet til erfaringspersonerne under interviewet. Da jeg indsamler empirien, har jeg forinden valgt mit overordnede teoretiske fokus. Men jeg vælger at undersøge i temaer og dermed ikke faste hypoteser eller begreber. Det kan man se i min interviewguide, hvor jeg har anført temaerne. (Bilag 3 interviewguide) Jeg vælger undervejs også at følge de fortællinger, som erfaringspersonen er mest optaget af på et givent tidspunkt, inden for de valgte temaer, for andre gange at stille de allerede fabrikerede spørgsmål i interviewguiden. En metode som er inspireret af Brinkmann. (Brinkmann et.al. 2015:38) Under hvert tema stiller jeg først åbne spørgsmål og derefter søger jeg via opfølgende og specifikke spørgsmål samspil mellem empiri og den allerede præsenterede teori. Derudover anvender jeg brobygningsspørgsmål (Høier et.al. 2011:47) for at få informanterne til at forholde sig til hinandens udsagn, for at finde både fælles forståelser og uenigheder. Derudover søger jeg at stimulere til en samtale informanterne imellem og ikke blot parallelle enesamtaler med interviewer. Hvilket jeg dog oplever en smule vanskeliggjort ved, at interviewet foregår via Skype Business Meeting.

Ovenstående betyder, at jeg hverken er fuldstændigt induktiv eller deduktiv, men bevæger mig et sted midt i mellem med en vekselvirkning imellem det induktive og deduktive. Induktion og deduktion er hinandens modpol i et spændingsfelt mellem observationer, erfaringer og data til teori og lovmæssighed (Birkler 2007:71) Induktion tager på sin side udgangspunkt i begrundelse via erfaring og søger ud fra erfaringer og empiri at finde generaliseringer og sandsynlig viden for at kunne formulere ny teori eller dele af en teori. (Brinkmann et.al. 2015:241, Birkler 2007:69) Deduktion på den anden side tager i sin begrundelsesform udgangspunkt i fornuften og rationalismen og arbejdsformen er at afprøve teori og teste opstillet hypoteser på empirisk data for derved at kunne afkræfte eller bekræfte hypotesen. Sigtet ved deduktion er sikker viden. (Brinkmann et.al. 2015:242, Birkler 2007:67) Jeg har, som tidligere beskrevet, inden interviewet valgt baggrundsteori og temaer, men lader også empirien være med til at afgrænse, hvor jeg lægger mit fokus.

5.4 Tematisk analysestrategi

Transskriptionen af samtalen fra den mundtlige samtale til skreven tekst er sket via gennemlytning af videooptagelsen af interviewet via Skype Business Meeting. Jeg har valgt selv at transskribere interviewet for derved at komme endnu tættere på empirien. Derudover har jeg valgt, at den endelige transskription af interviewet skal fremstå i en læseværdig udgivelse (Kvale et.al 2015:240), da det er deltagerens redegørelser og tanker, som er det essentielle. Derfor har jeg i transskriptionen af interviewet undladt øh, ah, mmh og andre lyde, men har dog valgt at sætte ... ved længere pauser. Dertil har jeg valgt at skrive det, som deltagerne siger, også når de gentager ord, eller ikke færdiggør sætninger for at skrive en så tro, men også læseværdig gengivelse som muligt. Dette kan ses i transskriptionen (Bilag 5) Efterfølgende har jeg samlet teksten ud fra temaer og mønstre, som opstår i interviewet. (Bilag 6) Det har jeg gjort ud fra de overordnede temaer, som jeg spurgte ind til. Inden for denne ramme har jeg også samlet nye temaer, som jeg enten er blevet nysgerrig på eller overrasket over inspireret af Brinkmann. (Brinkmann et.al. 2015:46)

Jeg har dermed valgt at tilgå empirien ud fra en narrativ strategi, som beskrevet af Ann Langley. (Langley 1999:695) Denne egner sig godt til den socialkonstruktivistiske tilgang. Styrken ved denne strategi er, at den giver mulighed for at bevare erfaringspersonernes

konstruktioner og beskrivelser i en "tyk" form med sine nuancer og kompleksitet i forhold til erfaringspersonernes meninger om og mekanismer i gruppe-co-produktionen i Skovlyset. Denne strategi egner sig bedst til et datamateriale med få interview. Det som strategien ikke egner sig til, er at komme med simple eller generaliserende teorier. (Langley 1999:697)

6 Resultater

I dette afsnit opsummeres de væsentlige fund identificeret i fokusgruppeinterviewet. (Bilag 5) Udgangspunktet er perspektivet fra erfaringspersonerne om, hvordan de oplever betydningen af deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset og en eventuel sammenhæng med dette og deres individuelle recovery. De empiriske fund præsenteres her og analyseres i næste kapitel i forhold til de 5 overordnede forskningsspørgsmål (Bilag 3 og afsnit 5.3):

Deltagerne får som det første et åbent spørgsmål om, hvad der kendetegner en erfaringsperson og hvilke opgaver de typisk beskæftiger sig med, temaet bliver støttet af opfølgende spørgsmål. Efterfølgende bliver de resterende overordnede forskningsspørgsmål stillet på samme åbne måde. De 2 mest erfarne deltagere i gruppen lægger ud, men hurtigt byder de 2 andre også ind. De fortæller og bidrager til hinandens konstruktioner ved at føje til og bekræfte hinandens udsagn, diskutere og udfordre med andre holdninger og meninger. Interviewer konfronterer enkelte gange med spejlinger af modsatrettede holdninger og opmuntrer også til uddybninger af forskellige konstruktioner som erfaringspersonerne laver. Selve interviewet tager ca. 80 minutter. En af erfaringspersonerne kommer først med ca. 12 minutter inde i interviewet og en anden må undervejs kortvarigt forlade samtalen og er dertil i de sidste 20 minutter kun med via højtaler og mikrofon. Der er en rimelig fordeling af talesekvenser, som afspejler gruppens vanlige talefordeling. Fordeling af antal gange hvor den enkelte erfaringsperson tager ordet er følgende: A:43, B:33, C:38 og D:24.

Erfaringspersonerne vælger undervejs flere gange at anerkende hinanden, for måder at bidrage i gruppen: Hvordan de støtter hinanden under opgaver, hvilke forskellige kompetencer de ser ved hinanden, og hvordan de finder, at alle er vigtige i gruppen, selvom de bidrager med noget forskelligt. De bruger undervejs i interviewet en del ironi, men en form for ironi, som de synes at genkende og sammen kan grine af. Tilsammen fører dette interview til:

6.1 Erfaringsperson

En erfaringsperson i gruppe co-produktionen i Skovlyset er noget man bliver undervejs i gruppen, og er knyttet til erfaringen med recovery og psykisk sygdom, udvikling af kompetencen til at være erfaringsperson og til opgaverne som løses i forbindelse med gruppen co-produktion. Nedenstående præsenteres hvad erfaringspersonerne siger om rollen som erfaringsperson og efterfølgende hvilke opgaver, som er knyttet til denne rolle.

Rollen som erfaringsperson

Model 2: Rolle som erfaringsperson

Erfaringspersonernes konstruktioner af rollen som erfaringsperson

- Er knyttet til erfaringen med recovery og psykisk sygdom
- En erfaringsperson skal have lyst til at hjælpe andre
- En erfaringsperson er noget man bliver undervejs i gruppen
- En erfaringsperson udvikler kompetencer til at være erfaringsperson undervejs
- En erfaringsperson skal kunne reflektere og diskutere

Model 2: Kondensering og oversigt over erfaringspersonernes konstruktioner af rollen som erfaringsperson

De interviewede konstaterer som det første, at erfaringspersoner er meget forskellige, men finder hurtigt også fællestræk. Forskelligheden, siger de, ligger i erfaringer med psykisk sygdom, i forhold til hvilket forløb de har haft; de kan have haft milde forløb med psykisk sygdom eller svære. Det fælles er, at de alle har personligt levede erfaringer med psykisk sygdom. Dernæst beskriver de et andet kendetegn, at erfaringspersonen skal have et ønske om at ville hjælpe andre og at dette måske er det vigtigste kendetegn af dem alle.

Andre fællestræk for erfaringspersonerne i denne gruppe, handler for dem om, hvor den enkelte er i sin recoveryproces. Overskud er her et kendetegn. Nogle af erfaringspersonerne finder, at man skal have en høj grad af overskud, at man skal være et godt sted i sin proces, det vil sige et sted, hvor personen ser fremad. Men i løbet af interviewet, når de sammen frem til, at de selv startede med meget mindre overskud, end de har nu og med meget mindre mod på livet.

"jeg vil sige, at folk som ikke er så langt, som vi er, vil kunne byde ind med noget, der skal selvfølgelig være en eller anden... jeg tror mest på, at det er viljen til at ville hjælpe andre." (Bilag 6: 11,02)

Med dette beskriver de, at man som erfaringsperson ikke nødvendigvis skal være et sted i sin recoveryproces, hvor der er masser af overskud, man skal blot være der, hvor man har lyst til at give til andre. Dertil finder de, at det er en styrke i gruppen, at de netop er forskellige og forskellige steder i deres proces, da dette giver en bred repræsentation i co-produktionsgruppen af mennesker med psykisk sygdom.

Erfaringspersonerne finder, at evnen til, at kunne reflektere for dermed at kunne vende og dreje tingene, som tages op, er nødvendig at besidde. Erfaringspersonerne beskriver, at en dertilhørende vigtig kompetence i gruppe-co-produktionen i Skovlyset er, at en erfaringsperson skal kunne holde til at diskutere og være både enige og uenige.

De lægger også vægt på, at man skal være stabil og komme til møderne, men er tydelig om, at man ikke behøver, at kunne det samme. Nogle er for eksempel aktive til foredrag og fortæller gerne deres erfaringer med egen recoveryproces, mens andre ikke bryder sig om denne funktion, men er måske i stedet god til mere praktiske ting i gruppen eller til forberedelsesdelen. De taler også om, at en erfaringsperson er noget, man bliver hen ad vejen.

En af deltagerne beskriver det sådan: "(...) men det er jo noget, man skulle lære hen ad vejen. (...) også dengang jeg startede eller skulle starte i det, der anede jeg da ikke, hvad en erfaringsperson er eller var for noget." (Bilag 6: 11.02)

Opgaverne som erfaringsperson

Model 3: Opgaver som erfaringsperson

Erfaringspersonernes konstruktioner af opgaver som erfaringsperson i gruppe-co-produktion

- At bidrage til ligesindedes recovery
- Udvikling og evaluering af gruppeforløb til andre borgere med psykisk sygdom i Skovlyset
- At bidrage med recoveryfortællinger i gruppetilbud
- At påvirke politisk samt ledelsen og medarbejdere i Skovlyset via oplæg for Social- og Sundhedsudvalget og i Skovlyset.
- En-til-en erfaringsfortælling til ligesindede borgere

Model 3: Kondensering og oversigt over erfaringspersonernes konstruktioner af opgaver som erfaringsperson i gruppe-co-produktion

Erfaringspersonerne beskriver følgende opgaver, som løses af erfaringspersonerne i gruppe-co-produktionen i Skovlyset:

- At være med til at udvikle undervisning til andre borgere i Skovlyset ud fra, hvad de erfaringsmæssigt ved om, hvad de selv og andre mennesker med psykisk sygdom kan have brug for.
- At påvirke og evaluere gruppeforløb i Skovlyset
- At bidrage med erfaringsfortællinger i nogle af de gruppetilbud, som er i Skovlyset om egen recoveryproces og hvordan de er kommet igennem.
- At påvirke politisk i kommunen og ledelsen i Skovlyset ved for eksempel at holde oplæg for Social- og Sundhedsudvalget og i Skovlyset.
- At påvirke en-til-en ved at lave erfaringsfortællinger til ligesindede borgere og dermed give et "skub" til en anden, som de selv har oplevet at få på et tidspunkt.
- At bidrage med forskelligere erfaringer og vinkler

Erfaringspersonernes opgaver spander sig over udvikling, planlægning, udførelse og evaluering. De går på tværs af individniveauet, til medarbejdere, ledelse og det politiske niveau.

6.2 Definition på recovery

Erfaringspersonernes definition på recovery er, at det er individuelt og hænger sammen med, hvad den enkelte vurderer som værende et godt liv.

Model 4: Recovery fra erfaringspersonernes perspektiv

Erfaringspersonernes konstruktioner af recovery fra et indefra perspektiv
• Recovery er individuelt • Er det, den enkelte vurderer som et godt liv • Er at leve et liv, som ikke er styret af diagnosen Eksempler: • At blive ven med sig selv • At nå til accept af sygdom • At have frihed • At have et arbejde • At begå sig i livet • At have overskud • At have flere smil • At være rummelighed • At være bidragende •

Model 4: Kondensering og oversigt over erfaringspersonernes konstruktioner af recovery fra et indefra perspektiv

Erfaringspersonerne er enige om, at recovery er individuelt, der er alligevel temaer, som de kender og sammen typificerer. (Se ovenstående model) Noget andet, som de alle taler om, er, at deres ide om recovery har ændret sig over tid. Fra at recovery var at blive helt fri af den psykiske sygdom til at have et godt liv på trods af psykisk sygdom og hvor diagnosen ikke længere styrer. En taler om at blive ven med sig selv, en anden om at acceptere sin sygdom, en taler om at komme til at ligne sig selv igen; at være fri til at gå i butikker, tage på arbejde og kunne begå sig i livet. Direkte spurgt til recovery har erfaringspersonerne ikke mange ord for det, men undervejs i interviewet taler de om vigtigheden af at blive accepteret og bedre kunne acceptere andre, at være noget og have værdi i egne og andres øjne. Når de bliver bedt om tegn på recovery ved hinanden, kommenterer de på øget overskud, flere smil, omsorg for hinanden, mere rummelighed og at tage nye opgaver i gruppen på sig.

6.3 Betydningen af at være bidragende til andres recovery

Erfaringspersonerne tilskriver det at bidrage til andres recovery den betydning, at det hjælper på selvtilliden og selvværdet, og det at leve med psykiske sygdom pludselig giver mening, men at det både på en god og en dårlig måde kan koste på energikontoen.

Erfaringspersonernes perspektiver på betydningen for dem selv at bidrage til andres recovery

At være bidragende til andres recovery:

- Hjælper på selvtilliden og styrker selvværdet
- Øger den enkeltes oplevelse af værdi
- Giver anerkendelse af kompetencer
- Koster på energikontoen på både en god og en dårlig måde
- Gør at det at leve med psykisk sygdom pludselig giver mening

Model 5: Kondensering og oversigt over erfaringspersonernes perspektiver på betydningen for dem selv at bidrage til andres recovery

Erfaringspersonerne er enige om, at det med at bidrage til andre, styrker selvtilliden og selvværdet hos dem selv. De forklarer det med, oplevelsen af at kunne bruges til noget, at gøre en forskel for andre, samt det at se at det rent faktisk hjælper og bliver brugt, det man bidrager med.

Anerkendelse er også et tema, de kommer omkring. Her taler de om anerkendelsen for nogle bestemte typer af anvendte kompetencer, som minder om de kompetencer, som de tidligere, da de havde et arbejdsliv, har fået anerkendelse for.

Det koster på energien og kan have både plusser og minusser at bidrage i gruppe co-produktionen. Alle 4 erfaringspersoner, giver udtryk for, at det ikke er omkostningsfrit at bidrage til andres recovery. Det er især i de opgaver, hvor de enten holder foredrag i grupper, for forsamlinger eller for ledelse og udvalg, at det kommer til udtryk. Det kan forekomme i dagene op til, hvor de forbereder sig, i selve situationen og i tankerne om det efter. De differentierer mellem 2 typer af energiomkostning. Energiomkostning på den "fede måde" eller den som er knyttet til oplevelsen af utilstrækkelighed. De beskriver, at den positive energiomkostning hænger sammen med, at ressourcerne er brugt til at gøre en forskel. En af deltagerne gør opmærksom på, at det også kan have negative konsekvenser at være bidragende. Dette hvis opgaven overstiger oplevelsen af egne kompetencer. En af de andre oplever, at det adrenalin-kick, de også oplever ved at udfordre sig selv, minder om symptomer fra hendes psykiske sygdom, symptomer som hun ikke ønsker at stimulere, fordi hun er bekymret for, om det kan føre til et tilbagefald, og dermed om det kan have en negativ effekt på hendes recovery.

Den psykiske sygdom giver mening. Erfaringspersonerne beskriver alle på forskellig vis, hvordan det at bidrage til andres recoveryproces, giver dem oplevelsen af, at det at leve med og/eller have levet med psykisk sygdom ikke er spildt. De beskriver, at fordi de oplever at deres erfaringer med psykisk sygdom dertil knyttede udviklede kompetencer og ressourcer blive brugt, så giver sygdommen mening.

"På en eller anden måde, så har jeg det sådan der at... jamen så er det ikke spildt, det man har været igennem, fordi det kan bruges til noget. Til at hjælpe andre videre. Så det kan vendes til noget positivt og ikke kun noget negativt"
(Bilag 6: 25.13)

6.4 Sammenhængen mellem deltagelse i gruppe-co-produktion og egen recovery
 Erfaringspersonerne finder at gruppe-co-produktion blandt andet er en arena for fællesskab, selvudvikling og øget recovery. Nedenstående præsenteres hvad erfaringspersonerne siger om gruppeproduktion som en arena til de 3 områder:

Model 6: At bidrage til andre via gruppe-co-produktion

Erfaringspersonernes perspektiver på betydningen for dem selv at bidrage til andres recovery via gruppe-co-produktion
Gruppe-co-produktion er en arena for fællesskab, selvudvikling og øget recovery gennem: Fællesskab: • Fællesskab og samhørighed • Tryghed med ligesindede når opgaver skal løses Selvudvikling: • At få trænet mellemmenneskelige kompetencer • At blive accepteret af andre og sig selv • At acceptere andre og deres forskellighed Øget recovery: • Identitet ved at være bidragende • Et øget ønske om forandring • At de oplever, at det stopper negative tankemønstre

Model 6: Kondensering og oversigt over erfaringspersonernes perspektiver på betydningen for dem selv at bidrage til andres recovery via gruppe-co-produktion

Gruppe-co-produktion er en arena til fællesskab. Erfaringspersonerne taler flere gange om det fællesskab og den samhørighed, som er opstået i gruppen. Erfaringspersonerne beskriver, hvordan dette fællesskab bidrager til tryghed, fordi de er ligesindede i gruppen, som når de for eksempel bliver usikre i forbindelse med et foredrag. Gruppe-co-produktion bliver også en arena til udvikling af mellemmenneskelige kompetencer, så som at kunne være i og tage en diskussion:

" (...) at jeg godt kan være uenig, uden at det betyder, at man ikke kan lide mig. At det er okay at diskutere, uden at det er mig, der er blevet diskuteret, det er holdningen. Men det er stadig noget, jeg øver mig i, men der er gruppen et trygt sted at øve i. Fordi folk kender... kender ligesom godt, at det kan være svært, så det er også ligesom på nogle måder lidt en sandkasse, man kan lege i inden, man går ud i den virkelige verden, og teste nogle ting af." (Bilag 6: 42.24)

Af anden udvikling, som de beskriver, er; at have plads til andre en sig selv, at kunne acceptere og anerkende forskellighed, at komme til at kunne støtte andre og at kunne håndtere drillerier og ironi.

Gruppe-co-produktion som en arena til recovery: Gennem interviewet tilskriver erfaringspersonerne deltagelsen i gruppe co-produktionen en positiv betydning for deres recoveryproces, via fællesskabet, via bidragene til andre, via synligheden af de bidrag de

har givet i forhold til ændringer i ledelse, i fagpersoners ageren, i tilbud og i ansigt-til-ansigt møderne. Men også gennem den identitet, der er i at kunne fortælle andre om, hvad de er en del af og hvad de bidrager til. Samtidig taler de om betydningen af den accept, de oplever fra hinanden og fra sig selv, og hvordan de også kan tage den accept med i andre sammenhænge. Nogle af erfaringspersonerne fortæller også om, hvordan det at opleve egne forandringer i gruppe-co-produktionen fører til forandringer på andre arenaer.

6.5 Viden erfaringspersonerne finder vigtig i forhold til gruppe-co-produktion

Erfaringspersonerne finder, at det er vigtigt at udbrede viden fra gruppe-co-produktion om:

- at det øger recovery hos den, som bidrager
- at samarbejdsformen med ligeværdige relationer mellem erfarings- og fagpersoner er en styrke
- at gruppe co-produktion kan påvirke på flere niveauer.

Fund i relation til disse 3 temaer vil herunder blive præsenteret.

Erfaringspersonerne er enige om, at det, at erfaringspersonens recovery øges, er en viden, som er vigtig at bringe videre i organisationen og til andre i det socialpsykiatriske felt, som vil lave gruppe-co-produktion. De er også optaget af de gevinster, de ser ved, at erfaringspersoner får lov til at bidrage til at kvalificere ydelser og tilbud i socialpsykiatrien Skovlyset. Og de håber, at det vil brede sig som ringe i vandet videre ud i organisationen og længere ud.

De taler en del om, hvordan det at være ligeværdig med fagpersonerne er med til at gøre det muligt, at erfaringsviden gør en forskel og de fortæller, at de oplever en høj grad af ligeværd imellem erfaringspersoner og fagpersoner

Erfaringspersonerne taler om en anderledes relation til fagpersonerne i gruppe-co-produktion, forskellig fra den typiske relation til fagpersoner de har i de socialpædagogiske gruppetilbud hvor de oplever fagpersonerne som undervisere/lærer. I gruppe-co-produktion oplever de at erfarings- og fagpersoner underviser hinanden.

Erfaringspersonerne finder det også vigtigt, at de påvirker med deres erfaringer på andre niveauer end hos borgerne. At der for eksempel også påvirkes på medarbejderniveauet. De oplever, at medarbejderne bliver mere åbne over for at se anderledes på borgere som lever med psykisk sygdom og deres recovery:

"(...) måske noget af det vigtigste, vi er med til at skabe, er en åbenhed hos medarbejderne derude, at de kan begynde at se ting på en anden måde og måske være mere åben over for, at måske kunne vi gøre sådan eller sådan og måske skulle jeg tænke lidt mere over, hvis der kommer en patient... borger, som har det sårn' eller sårn' at jeg så skal ... På den måde flytter vi også nogle grænser. Det kunne jeg godt have indtryk af." (Bilag 6: 01.13.30)

Model 7: Samlet oversigt over fund og resultater

Erfaringspersonernes konstruktioner af rollen som erfaringsperson, af opgaver og indefra perspektiv på recovery		
Erfaringsperson: • Er knyttet til erfaringen med recovery og psykisk sygdom • En erfaringsperson skal have lyst til at hjælpe andre • En erfaringsperson er noget man bliver undervejs i gruppen • En erfaringsperson udvikler kompetencer til at være erfaringsperson undervejs • En erfaringsperson skal kunne reflektere og diskutere	Opgaver: • At bidrage til ligesindedes recovery • Udvikling og evaluering af gruppeforløb til andre borgere med psykisk sygdom i Skovlyset • At bidrage med recovery fortællinger i gruppetilbud • At påvirker politisk samt ledelsen og medarbejdere i Skovlyset via oplæg for Social- og Sundhedsudvalget og i Skovlyset. • En-til-en erfaringsfortælling til ligesindede borgere	Recovery: • Recovery er individuelt • Er det den enkelte vurderer som et godt liv • Er at leve et liv, som ikke er styret af diagnosen Eksempler: • At blive ven med sig selv • At nå til accept af sygdom • At have frihed • At have et arbejde • At begå sig i livet • At have overskud • At have flere smil • At være rummelighed • At være bidragende
Erfaringspersonernes perspektiver på betydningen for dem selv at bidrage til andres recovery via gruppe-co-produktion		
At være bidragende til andres recovery-proces: • Hjælper på selvtilliden og styrker selvværdet • Øger den enkeltes oplevelse af værdi • Giver anerkendelse af kompetencer • Koster på energikontoen på både en god og dårlig måde • Gør at det at leve med psykisk sygdom pludselig giver mening	Gruppe-co-produktion er en arena for fællesskab, selvudvikling og øget recovery gennem: Fællesskab: • Fællesskab og samhørighed • Tryghed med ligesindede når opgaver skal løses Selvudvikling: • At få trænet mellemmenneskelige kompetencer • At blive accepteret af andre og sig selv • At acceptere andre og deres forskellighed Øget recovery: • Identitet ved at være bidragende • Et øget ønske om forandring • At de oplever, at det stopper negative tankemønstre	
Sammenhæng med egen recovery		
Øget recovery • Genvinder tidligere kompetencer • Mindre angst • Mere accepterende af sig selv og andre • Oplevelsen af at være værdifuld og kunne bruges • Oplevelsen af anerkendelse • Oplevelsen af at gøre en forskel • Psykisk sygdom giver mening og bruges positivt	Reduceret recovery • Oplevelse af utilstrækkelighed ved opgaveløsning før, under og efter • Bekymringstanker op til fortællinger • Bekymring for negativ effekt på recovery ved aktivering af symptomer fra psykisk sygdom	

Model 7: Samlet oversigt over fund og resultater

7 Analyse og diskussion

I dette afsnit vil empirien bestående af ovenstående fund og resultater fra fokusgruppe-interviewet blive analyseret og diskuteret ved hjælp af den udvalgte og præsenterede teori. Opmærksomheden vil være rettet imod at afdække, hvad empirien betyder for de udvalgte teorier og om der via denne analyse findes ny viden om, hvilken betydning erfaringspersonerne tillægger deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset og om der er en sammenhæng mellem deltagelse heri og erfaringspersonernes recovery. Undervejs vil jeg også løbende forholde mig til eventuelle implikationer for praksis. De empiriske fund analyseres i følgende 3 temaer:

1. Erfaringspersonernes "konstruktion" af gruppe-co-produktion og opgaver i gruppe-co-produktion i Skovlyset.
2. Hvilken betydning erfaringspersonerne tillægger deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset.
3. Sammenhæng mellem gruppe-co-produktion i Skovlyset og erfaringspersonernes recovery.

7.1 Erfaringspersonernes "konstruktion" af gruppe-co-produktion med rollen og opgaver

For at kunne svare på en eventuel sammenhæng mellem gruppe-co-produktion og recovery, finder jeg det nødvendigt først at analysere og diskutere, hvad nærværende empiri siger om, hvilken type co-produktion erfaringspersonerne beskriver, at de er en del af i Skovlyset, og hvad dette kan betyde i relation til teorierne om co-produktion og for praksis, for senere at kunne analysere og diskutere sammenhængen mellem netop denne type af co-produktion og erfaringspersonernes oplevelse af recovery.

Gruppe-co-produktion

Erfaringspersonerne beskriver gruppe-co-produktionen, de er en del af i Skovlyset, som en co-produktion hvor de i samarbejde med fagpersoner, er med til at udvikle nye koncepter til borgere med psykisk sygdom. (Bilag 6) De er med til at kvalificere og forbedre allerede eksisterende tilbud, både for dem selv, men også udelukkende for andre borgere med psykisk sygdom. (Bilag 6) De udfører opgaver, hvor de sammen med en fagperson har en-til-en samtaler med en ligestillet borger, som ikke er så langt i sin recoveryproces, som erfaringspersonen selv. (Bilag 6) De planlægger og holder oplæg for borgere med psykiske sygdom/udfordringer, pårørende, fagpersoner, ledelse og politiske udvalg. Dertil beskriver de, hvordan de er medundervisere på socialpædagogiske gruppeforløb og sidst men ikke mindst, beskriver de også, at de er med til at evaluere opgaver og socialpædagogiske koncepter i Skovlyset. (Bilag 6) Alt det, som de deltager i, er elementer, som både kan have og ikke have direkte påvirkninger på dem selv. Den co-produktion, de beskriver ud fra opgaverne de har, er på mange måder samstemmende med Bovaird og Loefflers definition på værdikæde-skolen, hvor borgere ikke kun deltager i serviceleveringer til egen proces, men netop også bidrager i andre centrale aktiviteter, fra ideudvikling til evaluering og hvor samarbejdet er bestående af en længerevarende samarbejdsrelation (Bovaird et.al 2012:1127, Krogstrup et.al. 2019:33, Pestoff 2019:164).

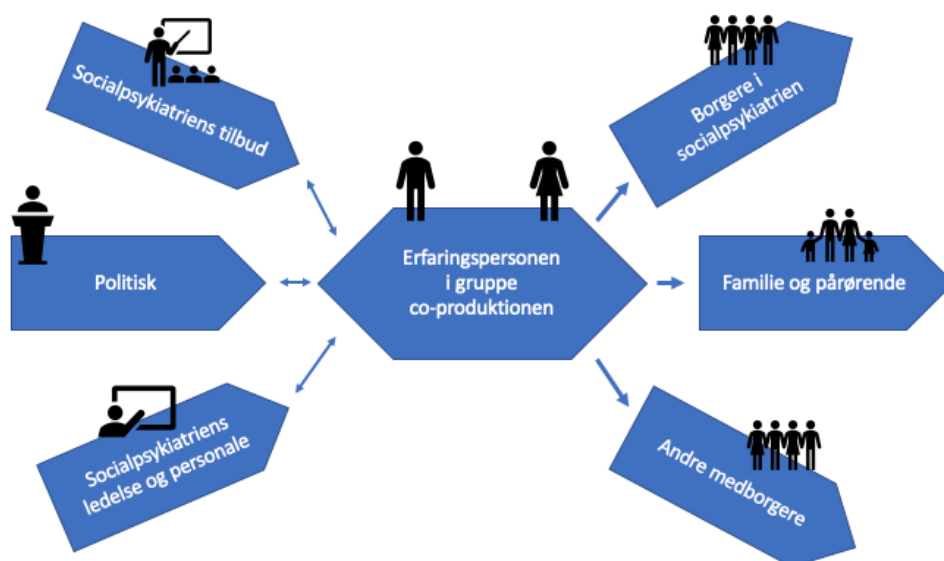
Opgaverne erfaringspersonerne beskriver, som passer med definitionen på værdikædeskolen, er kun en side af værdi-kæde-skolen. En anden side er, hvordan co-

producenternes bidrag fra deltagelse i gruppe co-produktionen påvirker de centrale aktiviteter. (Bovaird et.al 2012:1127, Krogstrup et.al. 2019:33) Erfaringspersonerne beskriver, at de oplever, at deres bidrag fører til ændringer i systemets tilbud, enkelte af dem oplever det endog i forhold til egen recovery proces. Dette er især udtalt hos de erfaringspersoner, som også deltager i gruppebaserede socialpædagogiske tilbud, som de qua deltagelse i gruppe-co-produktionen har bidraget til at forbedre. (Bilag 6) De ser deres bidrag fører til ændringer hos ligestillede i de direkte møder med borgere, men også i tankegangen hos medarbejdere og ledelse i Skovlyset. (Bilag 6)

I min empiri beskriver erfaringspersonerne på forskellig vis, hvordan de oplever, at deres erfaringer og bidrag er væsentlige og at de bliver anvendt og påvirker i alle faser at co-produktionen fra ideudvikling over udførelse til evaluering og på flere niveauer, selv på det politiske niveau oplever de at påvirke. (Bilag 6) På samme måde beskriver erfaringspersonerne, hvordan de bruger deres erfaringer og ressourcer på tværs af centrale aktiviteter. (Bilag 6) Dette kan ud fra Boyle og Harris perspektiver på co-produktion (Boyle et.al. 2009:11f) forstås som, at der er sket en forskydning i magt-, ansvarsfordeling og ressourceanvendelsen fra fagpersonerne til også at tilkomme erfaringspersonerne i højere grad. Et skifte som falder i tråd med Boyle og Harris teorier om co-produktion, hvor borgerne er selve ressourcen til et forbedret velfærdssystem, som bliver muliggjort gennem netop involvering af borgerne. (Boyle et.al. 2009:11f)

Ovenstående er forsøgt illustreret i Model 8. Modellen er stærkt inspireret af Bovaird og Lofflers value-chain-model (Bovaird et.al 2012: 1126), men den er tilpasset erfaringspersonernes beskrivelser af, hvordan de oplever at påvirke og tilfører værdi til borgerne, de socialpsykiatriske tilbud, personale og det politiske niveau. Men også den oplevelse de har af, at der er en gensidig påvirkning. At såvel som erfaringspersonerne påvirker og er med til at ændre på "systemet", så påvirkes de gensidigt tilbage af de påvirkninger, som de selv har bidraget til. (Bilag 6)

Model 8: Værdi-kæde for erfaringsbidrag i gruppe-co-produktion i Skovlyset

Model 8: Gruppe-co-produktionsværdikæde i Skovlyset - frit inspireret fra Bovaird og Loefflers (2012) Value-chain-model

Empirien viser også, at co-produktionen i Skovlyset består af en lille gruppe, af henholdsvis 5 erfarings - og 2 fagpersoner, som samskaber om at støtte mennesker med psykisk sygdom til øget recovery. (Bilag 6) I empirien taler erfaringspersonerne om, at der indtræffer både personligt, socialt, men også kollektivt udbytte og at deres opgaver qua gruppe-co-produktionen foregår på 3 niveauer, hvori service finder sted; det individuelle niveau, gruppe-niveau / de socialpædagogisk tilbud og det politiske niveau. (Bilag 6)

Niveauerne erfaringspersonerne beskriver minder i høj grad om de 3 niveauer; individuelle, gruppe og kollektive med dertil hørende opgaver og medfølgende outcome Nabatchi et.al. peger på kan være med til at differentiere og simplificere begrebet co-produktion. (Nabatchi et.al 2017:770). Fundene i empirien peger dog på, at opgaverne i gruppe-co-produktionen i Skovlyset går på tværs af alle niveauer og opgaver og dermed også outcome. (Bilag 6) Dermed tyder det på, at gruppe-co-produktionen i Skovlyset er mere komplekst end den teoretiske simplificering af begrebet.

Nabatchi et.al peger også på, at der følger forskellige roller med til hvert niveau, som henholdsvis klient, kunde og borger. (Nabatchi et.al 2017:769). Det vil være oplagt at tænke, at det også gør sig gældende her. Men disse forskellige roller tilknyttet de enkelte niveauer italesætter erfaringspersonerne ikke. De betegner i stedet sig selv som erfaringspersoner i relation til alle 3 niveauer. (Bilag 6) Måske er dette i denne kontekst sammenhængende med oplevelsen af kompetencelige værd og reelt partnerskab, som erfaringspersonerne og fagpersoner i gruppe-co-produktionen tilskriver hinanden i forbindelse med samarbejdet i gruppe-co-produktionen i Skovlyset. (Bilag 2:13) Men ikke desto mindre er temaet "rolle" og dens betydning bestemt et tema, som er væsentligt at se nærmere på i forbindelse med at blive klogere på en eventuel sammenhæng mellem deltagelse i gruppe-co-produktion og recovery hos erfaringspersonerne.

Delkonklusion: Egentlig var afgrænsningen af co-produktion i denne masteropgave en kombination af værdi-kæde-skolen og gruppe-co-produktion. Og erfaringspersonernes beskrivelse passer i stor udstrækning også med dette, især definitionen af værdi-kæde-skolen. Men der er nuancer i forhold til at gruppe-co-produktionen i praksis, da det tyder på at være mere komplekst end i teorien. Der ser ud til at erfaringspersonerne i gruppe-co-produktionen og de forskellige serviceniveauer gensidigt påvirker hinanden. Erfaringspersonernes rolle ser ud til at være mere konstant bundet op til at være netop "en person som bidrager med sine erfaringer" end en skiftende rolle i afhængig af de forskellige niveauer.

Rollen som erfaringsperson

Min empiri viser, at de interviewede erfaringspersoner er særligt optaget af 3 sider af det at være en erfaringsperson, når adspurgte om, hvad en erfaringsperson er i gruppe-co-produktionen i Skovlyset:

1. Det en erfaringsperson er
2. Og hvad en erfaringsperson gør
3. I kraft af det fællesskab erfaringspersonen er en del af

I dette afsnit analyserer og diskuterer jeg først tema 1: Hvad en erfaringsperson er, efterfuldt af tema 2: Hvad en erfaringsperson gør. Tema 3: Fællesskabet som erfaringspersonen er en del af, analyseres og diskuteres i kapitel: 7.2

I min empiri beskriver erfaringspersonerne en erfaringsperson som et menneske, der lever eller har levet med psykisk sygdommen, som kan holde til at reflektere og diskutere, som har et ønske om at bidrage til andre, som deltager i gruppe co-produktionen mange opgaver om end på forskellig vis og som er en del af fællesskabet i gruppe-co-produktionen. (Bilag 6)

Det som fundene i empirien viser, kan ud fra et socialkonstruktivistisk perspektiv (Berger et.al 2003: 93f) forstå som, at de "konstruerer og objektiviserer" "erfaringspersonen". Erfaringspersonernes konstruktioner af, hvad en erfaringsperson er og hvad denne gør, samstemmer på mange måder med Berger og Luckmann's teorier om den sociale konstruktion. (Bilag 6 og Berger et.al 2003: 93f) Teorien om hvordan en social konstruktion sker, når vanemæssige handlinger/opgaver løses i et fællesskab og kontekst, og som samtidig er gensidige afhængige til en bestemt type udfører. (Berger et.al 2003: 93f) Hvordan handlingen at bidrage til "andre", i fællesskabet med de øvrige erfaringspersoner, sker i konteksten af gruppe-co-produktionen i Skovlyset, og er knyttet til en udfører, som de typificerer som en erfaringsperson.

De beskriver blandt andet en proces, der sker for subjektet ved at denne kigger på og lærer af de mere erfarne erfaringspersoner, når de for eksempel er ude at holde foredrag. (Bilag 6) En erfaringsperson beskriver, hvordan hun første gang, hun er ude at holde et oplæg, er optaget af den mere erfarne erfaringsperson, som er med og at det, at han er der, gør, at hun tør mere:

"Det her med, at der også er en tryghed i, at vi er flere sammen, at vi har hinandens ryg, for eksempel da jeg skulle fortælle med dig (fagperson) og B (erfaringsperson). Da var det altså en kæmpe tryghed at have B (erfaringsperson) med, fordi så var man ikke alene, altså det her med, at man er sammen, gør, at man får modet til ligesom at gå videre." (Bilag 6: 21.41)

Dette kan ud fra et socialkonstruktivistisk perspektiv (Berger et.al 2003) fortolkes som, at den mere erfarne erfaringsperson bliver den betydningsfulde anden for novicen i denne kontekst. Novicen ser mere på den erfarne erfaringsperson, som har samme rolle, end hun ser på fagpersonen. (Bilag 6) I min empiri beskriver erfaringspersonerne yderligere, hvordan de mere erfarne erfaringspersoner tager sig af de nyankomne erfaringspersoner. (Bilag 6) Dette kan fra et socialkonstruktivistisk perspektiv anskues som, at der er en igangværende socialisering (Berger et.al 2003:172), som kan forklares med at novicen identificerer sig med den mere erfarne erfaringsperson og samtidig bliver indført i den kultur og sociale orden, som er og skabes i co-produktionsgruppen. Erfaringspersonerne er fra dette perspektiv godt i gang med en institutionalisering, hvor handlingen X (erfaringsopgave) udføres af aktører af typen X (erfaringsperson). (Berger et.al 2003:92) Gruppen bliver fra dette perspektiv en kontekstuel og social faktor i skabelsen af rollen som erfaringsperson.

I min empiri ser det ud til, at den måde erfaringspersonerne sammen taler om det at være erfaringsperson og om deres fælles historie, får betydning for, hvordan de vælger at definere begrebet "erfaringsperson". (Bilag 6) Således at sproget bliver afgørende for hverdagslivets virkelighed. (Berger et.al 2003: 75)

I interviewet får erfaringspersonerne hurtigt en fælles beskrivelse af en erfaringsperson, som en der ikke længere er i "overlevelseshæden" af sin recovery. Dette fordi de finder, at der ikke er overskud til andet end sig selv i denne del af recovery. De beskriver, at en erfaringsperson skal have en del overskud og skal kunne se fremad. (Bilag 6)

"Jeg tænker, det skal også være en, der har noget overskud (...) i overlevelseshæden, så kan man ikke bidrage, så har man så meget fokus på os selv og at overleve, (...)" (Bilag 6:09.48)

Interviewer får indtryk af, at de tager udgangspunkt i at beskrive dem selv, som de er nu i deres fælles historie og ikke som de hver især også var i begyndelsen af deres deltagelse i gruppe-co-produktionen. Dette vælger jeg at italesætte. Jeg er klar over, at jeg her som interviewer bringer mit kendskab til erfaringspersonerne ind i interviewet. Dette vil fra et videnskabsteoretisk perspektiv som realisme kunne anskues for en ikke objektiv og neutral forholden sig til undersøgelsen. (Justesen 2010:19) Jeg vælger fra et socialkonstruktivistisk perspektiv at anskue det som en mulighed for en relevant analyse. Konfronteret med mit kendskab til deres anderledes overskud, da de startede i gruppe-co-produktion, bringer det en nuancering til denne typificering. (Bilag 6) I stedet finder de, at en erfaringsperson godt kan være i overlevelseshæden og samtidig stadig være bidragende til andres recoveryproces, samt at det måske blot styrker gruppens repræsentation af borgergruppen. (Bilag 6)

Interviewer: "hvad med da I startede... altså tænker I..."

B (erfaringsperson) afbryder: "må jeg bryde ind" "

Interviewer: "jo..."

B (erfaringsperson): "Da jeg startede, der var jeg lige præcis der, hvor jeg måske var i overlevelseshæden. Der var jeg ikke halvt så langt fremme som der, hvor jeg er nu. Jeg vil sige, at folk som ikke er så langt, som vi er, vil kunne byde ind med noget (...)" (bilag 6:11.00)

Det tyder ifølge empirien på, at en erfaringsperson ikke er noget, man bare er fra starten, men at en erfaringsperson er noget, man bliver undervejs. (Bilag 6) Dette passer med Berger og Luckmann's teorier om, hvordan rutinehændelser fører til vanedannelser og institutionalisering over tid. (Berger et.al 2003:93) Med dette perspektiv vil man kunne sige, at erfaringspersonerne sammen i co-produktionsgruppen er i gang med at skabe en fælles historie med dertilhørende roller og opgaver. I relationen til visionen for og formålet med gruppe-co-produktion i Skovlyset er dette et relevant opmærksomhedspunkt for praksis. Om hvorvidt der i gruppen-co-produktionen regelmæssigt skal inviteres nye erfaringspersoner med, som ikke er så langt i deres recoveryproces. Dette for at sikre at erfaringskompetencen som hører til overlevelseshæden, også har plads i gruppe-co-produktionen, som et aktivt bidrag til at kvalificere både de socialpædagogiske tilbud i Skovlyset og i forhold til de øvrige niveauer. Og ikke mindst for også at styrke lighed i kraft af taletid til de borgere med psykisk sygdom, som ikke har så mange ressourcer.

Delkonklusion: I forhold til rollen som erfaringsperson, så tyder overstående på, at erfaringspersonerne er i gang med at opbygge en fælles historie om det at være en erfaringsperson. Det at være erfaringsperson i gruppe-co-produktionen, er dermed på vej til at få sit eget "semantiske eller betydningsmæssige begreb" om end den ikke er helt stabil endnu. Det fører også til overvejelser om, hvordan der i Skovlyset, og måske også mere bredt med fordel kan tænkes i at invitere erfaringspersoner med, som er i overlevelsfasen, hvis gruppe-co-produktion skal bidrage til kvalificering for alle borgere i socialpsykiatrien og for lighed i den demokratiske taletid.

Erfaringspersonens opgaver

I min empiri taler erfaringspersonerne om de mange forskellige opgaver de har i gruppe-co-produktionen i Skovlyset. Opgaver som spænder over: udvikling og evaluering af socialpædagogiske forløb til borgere med psykisk sygdom, en-til-en samtaler med ligestillede borgere eller oplæg til borgere, pårørende, fagpersoner, ledelse og politiske udvalg, som medundervisere og meget mere. (Bilag 6)

De samme opgave indgår fagpersonerne i princippet også i, det jeg interessere i denne sammenhæng er, hvad erfaringspersonerne ser som deres særlige og unikke opgaver i gruppe-co-produktionen. I min empiri beskriver de, at erfaringspersonernes unikke opgaver er at bidrage med erfaringer fra deres egne recoveryprocesser. Erfaringer omhandlende, hvordan de selv er på vej eller er kommet igennem egen recoveryproces samt de tanker og meninger de har om, hvad de selv har haft brug for undervejs, og hvad andre i en lignende situation måske også kan have brug for, for at øge recovery. Det er også at diskutere de forskellige perspektiver erfaringspersonerne hver især har med hinanden og med fagpersonernes perspektiver. Hvordan de sammen vender og drejer de forskellige vidensperspektiver. En af erfaringspersonerne beskriver det således:

"Når vi møder i vores egen gruppe, så sidder vi jo og er med til at udvikle, hvordan man kan undervises, hvad borgere har brug for, hvad vi selv har brug for, og hvad andre borgere kan have brug for. Og her er det forskelligheden igen får så stor betydning, for vi har jo ikke altid alle brug for det samme og det er jo det gode ved, at vi er i vores gruppe, at vi får lov til at diskutere tingene og vende og dreje dem der" (Bilag 6:07.54)

Det har ikke været muligt for mig at finde litteratur, som mere detaljeret beskriver, hvilke unikke opgaver og kompetencer co-producenterne bidrager med, udover overordnet at de bidrager med erfaringsviden og ressourcer, som blandt andet Boyle og Harris samt Nabatchi et.al (Boyle et.al. 2009:11, Nabatchi et.al 2017:770) også beskriver. Dette kunne være interessant at undersøge nærmere i en anden opgave, for i højere grad at kunne beskrive de særlige kompetencer og ressourcer erfaringspersoner bidrager med. Et andet tema, som hverken erfaringspersonerne taler om eller jeg er lykkedes med at finde teori og forskning omkring, er hvor længe en erfaring er nærværende og aktuel i sin tid og kontekst? Er der en risiko for, at en erfaringsperson over tid qua det langvarige samarbejde mister det unikke? Denne undren kunne være interessant at undersøge, når

gruppe-co-produktion i Skovlyset har eksisteret i længere tid, eller i andre sammenhænge. Jeg finder at Nabatchi et.al peger på en faktor, som er lidt i denne retning, at det er vigtigt at deltagelse i co-produktion sker frivilligt, så bidragene sker bevidst og at de frit kan bestemme hvilke og hvornår de ønsker at bidrage med erfaringer og ressourcer. (Nabatchi et.al 2017:770) At frivillige deltagelse er nødvendig for at bevare samarbejdsvilligheden i modsætning til at være tvunget til eller betalt for at deltage. (Nabatchi et.al 2017:770)

I empirien taler erfaringspersonernes også om, at deres unikke opgaver med deres recoveryfortællinger er at skabe håb for recovery hos andre borgere med psykisk sygdom. (Bilag 6) Og dermed måske at facilitere til at borgerne får modet til at prøve nyt, som kan øge recovery hos dem. (Bilag 6) Erfaringspersonerne taler om at andre borgere med psykisk sygdom nemmere kan relatere sig til deres recoveryfortællinger end til fagpersoners teori, og at dette kan medføre, at borgerne åbner op for at prøve noget nyt, som kan øge borgernes recovery. (Bilag 6) Erfaringspersonerne beskriver i nedenstående citat, hvordan denne gensidige forståelse mellem erfaringspersoner og borgere med psykisk sygdom kan føre til forandring:

En erfaringsperson siger:

"(...)fordi man har en eller anden fælles forståelse og så kan man rykke noget

En anden fortsætter:

"(...) nogle som er kommet til at se noget på en anden måde. (...) altså der var nogen, som virkelig gerne ville i grupper og sådan noget bagefter. Som ellers havde svoret, at det skulle de aldrig." (Bilag 6:27.52)

Fra et socialkonstruktivistisk perspektiv, kan det at have en fælles forståelse bundet op på fælles erfaringsdannelser fører til en tilbagevenden til virkeligheden, når man er sammen med andre som forstår gruppe-interne hentydninger (Berger et.al 2003:195f) Erfaringspersonen har fra dette perspektiv (Berger et.al 2003:195f) en mere sammenlignelig erfaringsdannelse end fagpersonerne har med borgerne, og kan dermed tilbyde en alternativ plausibilitetsstruktur, som borgeren kan identificere sig med. Erfaringspersonen kan dermed indgyde mod og håb ved at fortælle om sin egen recoveryproces.

Delkonklusion: Der mangler mere viden om erfaringspersonerne / co-producenternes unikke opgaver i gruppe-co-produktion og om hvorvidt denne unikhed kan miste sin aktualitet over tid og i en anden kontekst. Det tyder på, at en af de unikke kompetencer erfaringspersonerne har er, at de taler et fællessprog baseret på erfaringsdannelser som andre borgere med psykisk sygdom kan relatere sig til.

7.2 Betydningen erfaringspersonerne tillægger deltagelse i gruppe-co-produktion

I min empiri giver erfaringspersonerne udtryk for, at gruppe-co-produktion i Skovlyset bliver et sted, hvor de kan træne og danne et nyt billede af sig selv og øge deres recovery, gennem opgaverne og fællesskabet (Bilag 6) I dette afsnit vil jeg analysere og diskutere empiriske fund, som siger noget om, hvilken betydning erfaringspersonerne tillægger deltagelse i gruppe-co-produktion.

Når erfaringspersonerne taler om, hvilken betydning deltagelse i gruppe-co-produktion har for dem, taler de særligt om 3 områder:

1. Betydning i forhold til at bidrage til andre
2. Betydning i forhold til af at være i et fællesskab
3. Betydning i forhold til øget recovery

De 3 første områder 1: At bidrage og 2: Fællesskabet vil jeg analysere og diskutere i dette kapitel og 3: Øget recovery, vil blive analyseret og diskuteret i kapitel 7.3.

Betydning i forhold til at bidrage til andre via gruppe-co-produktion i skovlyset

Flere af erfaringspersonerne fortæller om, hvordan det at leve med og/eller have levet med psykisk sygdom har medført konsekvenser, som rækker udover selve sygdommen. Anthony peger på at konsekvenserne ved psykisk sygdom kan være vanskeligere at komme over end selve sygdommen, konsekvenser som eksklusion, stigmatisering og også selvstigmatisering. (Anthony 2000:160) I empirien ser erfaringspersonerne ud til at være optaget af at tale om, hvordan det at bidrage til andre via deltagelse i gruppe co-produktion er med til, at de kan komme sig over konsekvenserne af den psykiske sygdom. (Bilag 6)

En konsekvens som psykiske sygdom har medført erfaringspersonerne er for eksempel stigmatisering og selvstigmatisering. En af erfaringspersonerne fortæller om sin selvstigmatisering og medfølgende ændret syn på sig selv, da hun får sin diagnose. Hvordan hun sætter sig og skriver en lang liste om, hvad hun ikke kan mere og hvorfor ingen kan bruge hende til noget. (Bilag 6)

"Da jeg blev pensioneret der for nogle år siden, der satte jeg mig ned og lavede en liste med en masse ord som: uduelig og ubrugelig og uanvendelig. Og det jeg kan, er der ikke nogen, som har behov for og jeg er ligegyldig og der er ikke nogen, som har brug for mig. Hold nu kæft, det var faktisk ikke særligt smart." (bilag 6:01.01.19)

Denne følelse af forkerthed og uduelighed, som er knyttet til at få en psykisk sygdom, er ifølge Slade et generelt mønster hos mange, som får en psykisk lidelse. At der opstår disse følelser af at være anderledes end de andre, at være ene, hjælpeløs og at have mistet håbet. (Slade 2012:702). Der er et offentligt stigma i forhold til mennesker med psykisk sygdom, som er: at mennesker med psykisk sygdom er farlige og inkompetente samt at psykisk sygdom er en kronisk tilstand. (Sheehan et.al 2017) Dette offentlige stigma bliver ofte også til selvstigmatisering. Det sker, når personen med psykisk sygdom accepterer denne stereotypifisering. (Sheehan et.al 2017) Ud fra dette perspektiv vil man kunne forstå ovenstående citat, som at erfaringspersonen er bekendt med den stereotypifisering, som er forbundet med hendes psykiske udfordringer og at hun i citatet beskriver, hvordan hun gør det til sit eget selvbillede.

Med Berger og Luchmann teori om identitet, vil man fra dette perspektiv kunne forklare denne ændring i identitet, i en først nedbrudt virkelighedsopretholdelse af den subjektive identitet og dernæst en forstærkning, som kan føre til en omsocialisering. (Berger et.al

2003:192) Med dette perspektiv (Berger et.al 2003:192) kan man forstå det, som hun beskriver, som en manglende virkelighedsoprettelse, hvor hun ikke længere genkender sin identitet og sin daglige virkelighed på grund af forandringer i de sociale relationer og vanemæssige rutiner, som psykisk sygdom bringer med. Dette bliver muligvis forstærket af oplevelsen af, at hun ikke længere kan bruges til noget, da hun sidder hjemme med sin pension, uden arbejde og uden kontakt til det liv og de mennesker, som hun plejer dagligt at se på sit arbejde og i det små på vej til arbejde. Dette kan føre til negative eller manglende bekræftelse af hverdagslivets virkelighed fra både de betydningsfulde andre og de mindre betydningsfulde og også manglende bekræftelse fra sig selv.

Omvendt beskriver erfaringspersonerne i empirien, hvordan deltagelse i gruppe-co-produktion kan være med til at ændre på denne stigmatiserende opfattelse af sig selv ved erkendelsen af igen at kunne bruges og bidrage til noget i et fællesskab. (Bilag 6) Den selv samme erfaringsperson fra forrige citat oplever en helt anden anerkendelse fra sig selv og omgivelserne, efter hun starter i gruppe-co-produktion i Skovlyset. Her fortæller hun, hvordan hun genvinder troen på sig selv, at hun ikke er sin sygdom, men at hun i stedet er et bidragende menneske. (Bilag 6)

"altså jeg vender hele tiden tilbage til det her... anerkendelse, men jeg har simpelthen så stort behov for... og det føler jeg både, at jeg får, men også at jeg giver det til mig selv i denne her gruppe og siger til mig selv, at jeg bidrager faktisk. Det gør en verden til forskel for mig. (bilag 6:01.01.19)

Ud fra empirien kan det tyde på, at det ikke er ligegyldigt, hvilken type af anerkendelse at erfaringspersonerne har brug for fra gruppen for at kunne ændre denne stigmatisering. (Bilag 6) En af erfaringspersonerne beskriver det ved at differentiere imellem hverdagskompetencer; som at kunne bage boller og faglige kompetencer der minder, om det hun gjorde, da hun arbejdede. Kompetencer som hun oplever, at hun anvender og får anerkendelse for i gruppe-co-produktionen. (Bilag 6)

"Jeg har været helt vildt stolt af at fortælle vidt og bredt, at jeg har været med til at udvikle sådan et Skype koncept i Herning Kommune. Og det er jo igen det her med at bidrage og at være med i en eller anden form for fællesskab, og at man... noget af det jeg kan, kan bruges til noget. (...) det giver mig noget af det, som jeg satte pris på, dengang jeg havde et arbejde, at jeg kunne noget, som andre kunne bruge til noget og at jeg ... jeg bliver da også værdsat, når jeg bager boller, men det er noget andet, jeg har også brug for og blive faglig vurderet eller tilfredsstillet. (Bilag 6:39.51-41.02)

Empirien peger her på, at der for de interviewede erfaringspersonerne sker en ændring qua deltagelse i co-produktionsgruppen. Omskrivning af den subjektive virkelighed ved at deltage i gruppe-co-produktion kan med Berger og Luckmanns teorier om muligheden for en alternativ plausibilitetsstruktur (Berger et.al 2003:192) forstås således, at der i co-produktionsgruppen etableres en socialstruktur som giver mulighed for en alternativ virkelighed. At hun i denne struktur slipper rollen som psykisk syg og inkompetent og i stedet genfinder rollen som aktiv bidragende og kompetent.

Ser jeg på ovenstående citater fra perspektivet "hjælper-terapi-princippet" (Reissman 1965:31), hvor teorien peger på, at det at være bidragende øger egen recovery, kan nogle af disse mekanismer forklares med, at erfaringspersonen gør sig positive erfaringerne med at bidrage, at som "hjælperen" får oplevelsen af have en værdifuld rolle, som værdsættes i gruppen og i offentligheden. Oplevelsen af anerkendelse og værdsættelse er ifølge Riessman knyttet til oplevelsen af øget status og social anerkendelse. (Reissman 1965:31) Rüschi og Xu, som er optaget af at finde strategier til at reducere stigma, peger på, at handlingen med at hjælpe andre og det at være i grupper fremmer gruppeidentifikation og følelsen af selvværd. (Rüschi et.al. 2017: 456) Med dette perspektiv kan man forstå det sådan at deltagelse i gruppe-co-produktionen er en mekanisme til, at erfaringspersonen får oplevelsen af at hendes kompetencer er anerkendt og værdsat.

Delkonklusion: Gruppe-co-produktionen i Skovlyset kan fra disse fund og dette perspektiv ses som et "laboratorium", som giver mulighed for at udvikle og genfinde både følelsesmæssige og sociale identifikationer og kompetencer. Det tyder også på, at der for erfaringspersonerne sker det modsatte af selvstigmatisering, at der sker en ny omsocialisering i kraft af deltagelse i gruppe-co-produktionen og ved at bidrage til andre. Der er for disse personer også tegn på, at de bevæger sig fra den stereotype rolle for mennesker med psykisk sygdom som inkompetent til rollen at være aktiv og kompetent.

Betydning i forhold til at indgå i et fællesskab i gruppe co-produktion i Skovlyset

Det ligger implicit i navnet gruppe-co-produktion, at man kommer ind i en gruppe og dermed ind i et fællesskab. Og empirien peger også på, at det at komme ind i et fællesskab er af betydning for alle erfaringspersoner. (Bilag 6)

I empirien beskriver erfaringspersonerne et stærkt fællesskab, som er opstået om det at være bidragende til andre via opgaverne i gruppe-co-produktionen. Hvordan de føler sig knyttet til hinanden, uden egentligt at kende hinanden inden de startede i gruppe-co-produktionen. (Bilag 6) En af erfaringspersonerne beskriver endog, at hun kan være usikker på, om de ville være venner, hvis de ikke havde mødt hinanden her, men at hun føler sig enormt tæt knyttet til alle i gruppen, fordi de har det samme formål. Og at det at have et fælles formål er en styrke. (Bilag 6)

I empirien finder jeg endvidere indikationer på, at den længerevarende samarbejdsrelation, som er i gruppe-co-produktionen i Skovlyset, bliver af stor betydning i forhold til at fastholde den genvundne eller nye identitet. I starten af covid-19-nedlukningen har der været en periode, hvor vi ikke har kunnet mødes hverken fysisk eller virtuelt grundet GBDR-regler i Herning Kommune. Erfaringspersonerne beskriver i empirien, hvordan det hurtigt fik betydning for deres mentale sundhed og recovery. (Bilag 6) De beskriver, hvordan tanker om ikke at være noget værd og ikke at kunne bruges til noget hurtigt genopstår i tiden uden kontakt til co-produktionsgruppen og opgaverne der. En af erfaringspersonerne beskriver det således:

"jeg synes helt klart, når de her uger, hvor der ikke var noget overhovedet, at jeg mærkede, hvor meget jeg savnede det. Jeg begyndte at køre mere og mere ind i mit hoved af dårlige tanker. Fordi jeg kunne ikke bruges til noget, jeg var ikke noget værd bla, bla, bla. (...)" (Bilag 6:57.16)

Ser jeg på ovenstående og sammenholder med Berger og Luckmans teori om institutionalisering, hvor institutionalisering ikke er noget, som skabes hurtig, men er gentagende handlinger i en længere fælles historie, (Berger et.al 2003:192) så kan det tyde på, at den fælles historie ikke er lang nok til, at erfaringspersonen kan fastholde sin nye identifikation. Slade fremhæver ligeledes betydningen af det længerevarende forløb i sin recovery-teori. Han siger, at genvinding af recovery må være via deltagelse i almindelige aktiviteter i længerevarende perioder, med mulighed for at udøve sit medborgerskab. (Slade 2012:703) Boyle og Harris peger i deres teorier på, at stærke sociale netværk øger den mentale sundhed og mentale modstandskraft, og at små eller intet netværk gør det modsatte. (Boyle & Harris 2009:11) Med ovenstående perspektiver vil man kunne forklare de negative tankers opståen og den forringede mentale sundhed med manglende kontakt med det meningsfuldt sociale netværk i gruppe-co-produktionen, hvor den erfaringsperson kan holde fast i sin identitet som et bidragende menneske. Denne mekanisme er interessant at have for øje i planlægningen af rammer og struktur for gruppe-co-produktion, hvis et ønske er at deltagelse i gruppe-co-produktion skal være et middel til øget recovery.

Delkonklusion: Jeg er klar over at mine analyseresultater er baseret på en begrænset empiri, og derfor ikke kan sige noget generelt, men dette indikerer alligevel et opmærksomhedspunkt. At hvis gruppe-co-produktion i Skovlyset skal være et middel til at erfaringspersoner kan øge og fasthold egen recovery, så er det vigtigt at være opmærksom på, at længerevarende pauser uden kontakt med co-produktionsgruppen, ser ud til kunne svække fastholdelsen af positiv identitet hos erfaringspersonerne og at der i planlægning af rammer og struktur med fordel kan tænke i at undgå dette.

7.3 Sammenhæng mellem gruppe-co-produktion i Skovlyset og recovery

Empirien viser, at erfaringspersonerne gennemgående er enige om, at deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset øger deres recovery. (Bilag 6) De taler dog også om, hvordan deltagelsen både kan koste på energikontoen og sætte deres recoveryproces tilbage. (Bilag 6) I dette afsnit vil jeg analysere og diskutere empiriske fund, som siger noget om, sammenhængen mellem deltagelse i gruppe-co-produktion og erfaringspersonernes recovery. Men først finder jeg det relevant at analysere og diskutere, hvilken betydning erfaringspersonerne tillægger begrebet recovery. Dette for på sammen vis som med begrebet gruppe-co-produktionen, at have en tydelig afgrænsning tilpasset erfaringspersonernes definition af recovery inden analysen af sammenhængen mellem de to begreber.

Recovery

I empirien taler erfaringspersonerne om recovery som værende en individuel proces, og de er enige om, at det må være enkelte selv, som kan vurdere, hvad et godt liv er. De er ligeledes enige om, at recovery for dem ikke handler om at blive "rask", men at livet leves uden at være styret af diagnosen. En af erfaringspersonerne udtrykker det således:

"(...) recovery, før i tiden tænkte jeg det betød, at jeg skulle komme mig hundrede procent. At være hundrede procent rask. Det er det ikke i dag for mig. I dag er det for mig, at jeg lever et liv, hvor jeg er glad med mine

diagnoser, altså at jeg lever et liv, hvor jeg ikke er styret af mine diagnoser, men de er en del af det, men jeg har det godt." (...) hvad der er et godt liv for mig, er ikke nødvendigvis et godt liv for andre. Recovery er super individuelt" (Bilag 6:44.13)

Ser man på ovenstående citat bevæger erfaringspersonen sig fra ideen om at blive rask til ideen om at leve et godt liv, som ikke er styret af diagnosen. Måden, hvorpå erfaringspersonerne både i dette citat og generelt i min empiri beskriver recovery, er samstemmende med perspektivet på recovery præsenteret af både William Anthony, Mike Slade og Socialstyrelsen. (Anthony 2000:159, Slade et.al. 2015:13, www.socialstyrelsen.dk). Hvor recovery, som en personlig proces med et indefra-perspektiv, handler om at ændre holdninger, værdier, følelser, færdigheder og mål for at komme til at leve et tilfredsstillende, håbefuldt og bidragende liv, selv med de begrænsninger som kan følge med psykisk sygdom. Sagt på en anden måde at leve et liv med mening og formål med eller uden konsekvenser af psykisk sygdom. (Anthony 2000:159, Slade et.al. 2015:13, www.socialstyrelsen.dk).

I empirien beskriver erfaringspersonerne også individuelle og forskellige personlige værdier, mål, roller og følelser, omhandlende hvad recovery er for dem hver især. (Bilag 6) Det tyder i empirien også på, at den positive individuelle recoveryproces er tæt knyttet til de sociale relationer, den sociale kontekst og de bidragende opgaver i gruppe-co-produktionen. (Bilag 6) Dette er samsvarende med at recovery på den ene side er en unik og personlig proces og samtidig på den anden side også en socialproces ifølge William Anthony og Mike Slade. (Anthony 2000:159, Slade et.al. 2015:13)

Delkonklusion: Erfaringspersonernes definition på recovery er samstemmende med den oprindelige afgrænsning af begrebet i nærværende opgave. At recovery er en personlig proces, som fører til at erfaringspersonen oplever at leve et meningsfuldt liv ud fra borgerens forståelse af, hvad et godt og meningsfuldt liv er på trods af eller uden psykiske sygdom / udfordringer.

Gruppe-co-produktion i Skovlyset øger recovery hos erfaringspersonerne

I Empirien taler erfaringspersonerne en del om, hvordan de oplever, at deltagelse i gruppe-co-produktion har bidraget til deres recoveryproces. De fortæller på forskellig vis, hvordan de via deltagelse i gruppen-co-produktionen har fået nye eller genfundet værdier og færdigheder, ny identitet, nye mål samt mening og håb for fremtiden. De taler om, hvordan de ud over at bidrage i gruppe-co-produktionen, nu også bidrager i andre sammenhænge, hvordan de oplever friheden til at gøre ting, som de ellers længe ikke har gjort på grund af deres diagnoser. Og de oplever at være mere accepterende over for sig selv og andre. (Bilag 6) En af erfaringspersonerne beskriver, hvordan han, gennem oplevelsen af accept af ham i gruppe-co-produktionen, har fået tillid til, at andre også kan acceptere ham, og han har taget den tillid med ud på sin praktikplads:

"man bliver meget mere åben over for andre mennesker. Og åben for forandring og der er plads til det igen og tør det igen... jeg tør det igen. Det er en del af min helbredelse (...) det at vi har vores snakke i vores gruppe (...), og jeg er bare fuld ud accepteret der, hvor ting bare fungerer, så bliver det

også noget jeg kan tage med ud til den praktikplads jeg er ude på. Og så ligesom tage med ind ad døren derude (...) det har gruppearbejdet være med til at ændre, at ændre min indstilling til andre mennesker generelt. Så meget har det betydet at blive accepteret her.” (Bilag 6:01.04.39)

Ud fra et socialkonstruktivistisk perspektiv, (Berger et.al 2003:192) vil man kunne forstå, det som sker her, som at han internaliserer den social konstruerede virkelighed i sin bevidsthed og efterfølgende kan ”spille” rollen også andre steder. Med et recovery perspektiv (Anthony 2000:159, Slade et.al. 2015:13) vil man kunne forstå det som, at han via deltagelse i meningsfulde aktiviteter har gennemgået en selvudvikling i form af både følelsesmæssige og kompetencemæssig karakter.

I empirien taler erfaringspersonerne om, hvordan de i gruppe-co-produktionen i Skovlyset udvikler kompetencer og øger deres recovery gennem at bidrage til andre. (bilag 6) Thomas Skovholt peger på, at et menneske som bidrager, til et andet menneske med stor sandsynlighed vil opleve et øget kompetenceniveau gennem en værdifuld personlig læring erhvervet ved at se resultatet hos den anden og som samtidig forstærker egen recoveryproces. (Skovholt 1974:62) Dette sammenfalder med både Slade og Anthony teorier om, at recovery kan ske i relationer, uden adskillelse mellem de ”normale” og de ”psykisk syge”, hvor de er samlet om almindeligheder og uden indblanding fra fagpersoner. (Anthony 2000:160, Slade et.al 2015:13) I empirien er der et par af erfaringspersonerne, som samtaler om, hvordan de i gruppe-co-produktionen oplever, at der ikke er værdiforskel på at være erfarings- eller fagpersonerne. (Bilag 6) I stedet oplever en høj grad af ligeværd i samarbejde, hvor fag- og erfarings-personer begge både bidrager til og lærer af hinanden:

”jeg synes det er den helt store force, at vi alle sammen er lige. I bidrager - Vi lærer. Vi bidrager - I lærer og den pingpong, der er i det, synes jeg er unikt og har ikke set før.”

En anden fortsætter: *”(...) I andre grupper bliver man undervist og det er altså ikke helt det samme, for du er ikke læreren, vel?” (...)*”vi lærer også dig noget” (Bilag 6: 01.12.19)

Empirien peger på at gruppe-co-produktionen i Skovlyset lykkes med at fremme en ligeværdig og gensidig udveksling af vidensformer og ressourcer mellem erfaringspersoner og fagpersoner. (Bilag 6) Dette sammenfalder med Boyle og Harris definition på co-produktion, de fremhæver flere vigtige elementer, hvor en af dem er det ligeværdige partnerskab, som de peger på, understøtter at borgeren bliver en aktør og medskabere. (Boyle et.al. 2009:17)

Slade peger på, at i stedet for som i den traditionelle psykiatri, at være optaget af at behandle borgeren med psykisk sygdom, at socialpsykiatrien skal være optaget af at støtte borgeren ind i meningsfulde relationer og aktiviteter. (Slade 2012: 703) Han underbygger dette med, at mennesker med psykisk sygdom ikke behøver behandling – de behøver et liv. Han gør opmærksom på, at det kalder på et skifte i den kliniske måde at møde borgerne på. (Slade 2012: 703) Recovery starter, når borgeren med psykisk sygdom får nogen eller noget at relatere sig til. (Slade 2012: 703) Slade siger dog også, at behandling kan være et middel til at have et godt og meningsfuldt liv. (Slade 2012: 704)

Gruppe-co-produktion i Skovlyset kan fra dette perspektiv ses som et eksempel på en kontekst, hvor erfaringspersonerne udvikler sig uden direkte indblanding fra fagpersonerne, idet der, selv om det er et samarbejde mellem erfarings- og fagpersoner, ikke arbejdes med erfaringspersonernes egne recoverymål. En kontekst hvor der arbejdes i meningsfulde aktiviteter med mulighed for at være aktør og aktivere sit medborgerskab.

Delkonklusion: Det tyder på, at deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset kan bidrage til, at erfaringspersonerne selvudvikler sig. Dette gennem et aktivt medborgerskab, i meningsfulde aktiviteter, i et accepterende og ligeværdigt samarbejds miljø, hvor erfaringspersoner ikke har personlige forudbestemte recoverymål og uden direkte indblanding fra fagpersoner i forhold til recovery.

Deltagelse i gruppe co-produktion koster på energikontoen

Min empiri viser, at erfaringspersonerne gennemgående er enige om, at deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset øger deres recovery. Men de taler også om, hvordan det at deltage kan koste på deres energikonto, og at de også oplever negative effekter i forhold til deres recoveryproces. (Bilag 6) I min analyse og diskussion af dette diskuterer og analyserer jeg først omkostningerne på energikontoen og efterfølgende de negative effekter på recovery.

I min empiri taler erfaringspersonerne om, at det koster på energikontoen, når man deltager i gruppe-co-produktion. En af erfaringspersonerne beskriver, at hun belaster sin energikontoen ved deltagelse i gruppe-co-produktion. Hun fortæller også, at hun forbruger af sine ressourcer lige meget, om hun er hjemme og ikke laver noget eller om hun er i gruppen og bidrager, men tilfredsheden over den brugte energi er meget forskellig. Det, at hun har lavet noget brugbart i gruppe-co-produktionen, gør forskellen:

"(...) men der er ikke nogen tvivl om, at det koster på energikontoen. Både før og under. Inden vi for eksempel skulle derover og snakke, der kørte hovedet da hele tiden, med; shit mand, hvad nu og hvad nu... og jeg var da dødtræt bagefter, men på den gode måde... ja, jeg var brugt, men det var brugt på noget vigtigt. Ressourcerne... det var ikke spild af ressourcer. (...) i stedet for, når man bare sidder derhjemme. Der kan man også blive dødtræt, men det er på den "ikke fede måde", fordi der er det på ikke at have lavet en skid eller har tænkt over alle de ting, jeg burde gøre. Hvor her er energien brugt på noget, som var brugbart, ikke bare for en selv, men også for andre." (bilag 6:32.45)

Anskuer jeg dette fra "hjælper-terapiprincippet" (Reissman 1965:30) kan det handle om, at det både bliver meningsfuldt og værdifuldt at være i og bidrage til aktiviteterne i gruppe-co-produktionen, og at det tilsammen bidrager til et selv billede af, at være en som bidrager til noget vigtigt – at man er vigtig. Så selvom ressourcerne er brugt, er de godt brugt. I min empiri taler erfaringspersonerne ikke om, at der i forbindelse med deltagelse i gruppe-co-produktionen er et negativt forbrug på energikontoen, alligevel finder jeg, at det er et fokus punkt, som er værd at have opmærksomhed på i samarbejdet. Bovaird beskriver, at en risiko ved co-produktion er udbrændthed hos co-producenterne (Bovaird 2007:856) og peer to peer evalueringer viser tegn på tilbagegang i recoveryprocessen hos støttegiveren (Socialstyrelsen 2018:4) I gruppe-co-produktion i Skovlyset kalder dette på en

opmærksomhed i forhold til, hvorvidt erfaringspersonerne får en balance i forbruget på energikontoen, så den ikke overforbruges.

Delkonklusion: Erfaringspersonerne oplever, at deltagelse i gruppe-co-produktion koster på energikontoen, men at det er det værd, fordi ressourcerne er godt brugt. Det ser ud til, at det hænger sammen med et mere positivt selvbillede som et bidragende menneske. Dog peger andre undersøgelser på, at co-produktion kan føre til udbrændthed, hvorfor det må være et opmærksomhedspunkt i planlægningen af aktiviteter i gruppe-co-produktionen i Skovlyset.

Erfaringspersonerne må godt "slå sig" på gruppe-co-produktion – de vokser af det.

En af erfaringspersonerne fortæller om, hvordan han i forbindelse med oplæg for social- og sundhedsudvalget fik det dårligt og oplevede at blive sat tilbage i sin recovery for en stund på grund af denne opgave i forbindelse med gruppe-co-produktionen. Han siger:

"(...) da vi har været ude i byrådet der, der havde jeg der jo dårligt bagefter, jeg troede, det var noget værre lort, jeg havde lavet, at det duede slet ikke. (...) Det tog der noget tid, inden jeg fik det vendt rundt og snakket med både dig (fagperson) og A(erfaringsperson) om det og fandt ud af, at det nok ikke var så skidt endda. I lang tid gik jeg da med sådan en dårlig fornemmelse af, at jeg ikke havde været tilstrækkelig i den situation." (Bilag 6:36,46)

En af de andre erfaringspersoner forsætter samtalen

C: "jeg tror på, at det godt kan være at han blev sendt tilbage i en periode, men det har stadig styrket ham...at han har fået den erfaringen med sig, at han ... sagde til sig selv, at det var noget skod, men det er altså ikke altid, at vores virkelig opfattelse af os selv holder stik. (...).... - men jo flere gange man får lavet den og får at vide, det var faktisk ikke noget lort, jo mere kan man også begynde at tro på det og bygge sig selv op til at tro op på, man faktisk godt kan. (Bilag 6:38.30)

Det, hun siger her, er at selv om han i en periode havde det dårligt pga. af en usikkerhed over egen indsats, så kom han styrket ud af det. Ser jeg på det med Slades teorier om positiv risikovillighed (Slade 2012:22), kan man argumentere for, at situationen har bidraget til personlig vækst, ved at prøve sig frem og stå i en usikker situation og alligevel klare det. Positiv risikovillighed omhandler ifølge Slade, at for at recovery kan ske, indebærer det at tage udfordringer op, som kan bidrage til den personlige vækst. (Slade 2012:22) At for at mennesker med psykisk sygdom skal komme sig, har de brug for også at træne og udvikle kompetencer til selvstyring af risiko og tage ansvar for sine handlinger. (Slade 2009: 22) De må møde udfordringer, der måtte komme med opture og nedture og se det som en træningsbane i at få nye livskompetencer samt opøve sin modstandskraft. (Slade 2012: 703) Socialpsykiatrien har generelt en tendens til at forsøge at støtte mennesker med psykisk sygdom til at undgå risici (Slade 2009:22) Fra dette perspektiv vil det kunne forstås sådan, at vi i socialpsykiatrien fratager borgeren en mulighed for at udvikle og forandre sig, når vi beskytter dem mod alle risici. Ser jeg på gruppe-co-

produktion ud fra ovenstående perspektiv (Slade 2009:22), tyder det på, at konteksten og aktiviteterne i gruppe-co-produktion tilbyder mulighed for at træne og udvikle erfaringspersonens risikovillighed og dermed understøtter øget recovery. Hvis det skal lykkes af gruppe-co-produktionen i Skovlyset bliver en arena til at træne positiv risikovillighed, skal fagpersonerne være opmærksom på at møde dette tålmodigt med en tro på, at erfaringspersonen finder sin vej selv eller sammen med de andre i gruppen og kun guide hvis det er nødvendigt. I dette perspektiv (Slade 2009:22), er det vigtigt at succeskriterierne for erfaringspersoner i gruppe co-produktion i Skovlyset bliver, at det også er succes når erfaringspersonerne oplever frustration og støtte erfaringspersonerne til at se læringspotentialet i det svære.

Delkonklusion: Erfaringspersonerne må gerne opleve at blive udfordret og "slå sig lidt". De lærer af det. I forhold til recovery er det at blive udfordret med til at opbygge modstandskraft. Gruppe-co-produktion i Skovlyset synes at have rammerne til at understøtte denne udvikling. Dog fordrer det, at fagpersonerne udlader at beskytte mod risici og i stedet lader erfaringspersonerne gennemgå udfordringerne.

8 Konklusion

Konklusionen vil bestå af en kort opsummering og besvarelse af problemformuleringen og dertilhørende underspørgsmål, samt implikationer for gruppe-co-produktion i praksis og en perspektivering.

Min intension har været at få svar på: Hvilken betydning erfaringspersonerne tillægger deltagelse i "gruppe-co-produktion" i Skovlyset? Og om der er sammenhængen mellem betydningen, som erfaringspersonerne tillægger deltagelse i "gruppe-co-produktion" med oplevet recovery?

Dette er forsøgt besvaret via empiri opnået ved et fokusgruppeinterview via Skype Business Meeting af 4 erfaringspersoner deltagende i gruppe-co-produktionen i Skovlyset. Den videnskabsteoretiske tilgang er socialkonstruktivisme. Analyseresultater er baseret på en begrænset empiri og kan derfor ikke anvendes til at sige noget generelt om problemstillingen, men vil kunne anvendes til læring i Skovlyset i forhold til den igangværende gruppe-co-produktion. Det vil også kunne anvendes som læring i forhold til eventuel udbredelse i Herning Socialpsykiatri i forbindelse med igangværende Satspuljen projekt, hvis formål er at øge fokus på at få den rehabiliterende tilgang implementeret i praksis gennem et kvalitets- og kompetenceløft i samskabelse med borgerne. Et stærkere fund ville med stor sandsynlighed være fundet, hvis der havde været flere og opfølgende interview.

Det teoretiske perspektiv som er anvendt i analysen, er forskning og teorier om co-produktion, social konstruktion, hjælper-terapi princippet og recovery. Teoretikere som anvendes i analyse og diskussion af temaer med relation til co-produktion er; Nabatchi, Sancino og Sicilia for deres teori om et mere klart billede af co-produktion. Bovaird og Loeffler for især teori om værdi-kæde-skolen. Boyle og Harris for deres forskning om og definition på co-produktion. Teoretikere som anvendes i analysen med et socialkonstruktivistisk perspektiv, er Berger og Luckmann for deres teorier om social

orden, institutionalisering, roller og identitet. Teoretiker til analyse og diskussion i forhold til betydningen af er bidrage og hjælper-terapiprincippet er især Riessman for sine teorier som peger på at hjælperen - hjælper sig selv. Teoretikere som anvendes i analyse og diskussion af temaer i relation til recovery er især Anthony og Slade for deres teorier om det personlige perspektiv og indefra-perspektivet på recovery.

Oversigt over hvordan begrebet gruppe-co-produktion endeligt er afgrænset i forhold til nærværende opgave, når erfaringspersonernes perspektiv og praksis inddrages

- Egentlig var afgrænsningen af co-produktion i denne masteropgave en kombination af værdi-kæde-skolen og gruppe-co-produktion. Det er det stadig, men i praksis, tyder det på at være mere komplekst end i teorien. Der ser ud til, at erfaringspersonerne i gruppe-co-produktionen og de forskellige serviceniveauer gensidigt påvirker hinanden. Erfaringspersonens rolle tyder på at være konstant bundet op til at være netop "en person som bidrager med sine erfaringer" og ikke en skiftende rolle som klient, kunde eller borger afhængig af de forskellige niveauer.
- Erfaringspersonerne i gruppe-co-produktion i Skovlysets definition på recovery er samstemmende med den oprindelige afgrænsning af begrebet i nærværende opgave. Definitionen er, at recovery er en personlig proces med et indefra perspektiv, som fører til at erfaringspersonen oplever at leve et meningsfuldt liv ud fra erfaringspersonens forståelse af, hvad et godt og meningsfuldt liv er på trods af eller uden psykiske sygdom / udfordringer.

Hvilken betydning erfaringspersonerne tillægger deltagelse i "gruppe-co-produktion" i Skovlyset?

- I forhold til rollen som erfaringsperson tyder det på, at erfaringspersonerne i gruppe-co-produktionen i Skovlyset er i gang med at opbygge en fælles historie om det at være en erfaringsperson. Det tyder på at, "erfaringsperson" i gruppe-co-produktionen nærmer sig sit eget "semantiske eller betydningsmæssige begreb", om end det ikke er helt stabil endnu.
- Det tyder på, at en af de unikke kompetencer erfaringspersonerne har i gruppe-co-produktion i skovlyset er, at de taler et fælles sprog baseret på erfaringsdannelser, som andre borgere med psykisk sygdom kan relatere sig til.
- Det ser ud til, at gruppe-co-produktionen i Skovlyset kan ses som et "laboratorium", som giver mulighed for at erfaringspersoner kan udvikle og genfinde både følelsesmæssige og sociale positive kompetencer og identifikationer.
- Det tyder på, at der for erfaringspersonerne sker det modsatte af selvstigmatisering i kraft af deltagelse i gruppe-co-produktionen og ved at bidrage til andre.
- Der er for erfaringspersonerne tegn på, at de bevæger sig fra den offentlige stereotype rolle for mennesker med psykisk sygdom som værende inkompetente til at være aktive medborgere og kompetente.

Sammenhængen mellem betydningen, som erfaringspersonerne tillægger deltagelse i ” gruppe-co-produktion” med oplevet recovery

- Det tyder på, at deltagelse i gruppe-co-produktion i Skovlyset kan bidrage til, at erfaringspersonerne selvudvikling og til øget recovery. Dette gennem et aktivt medborgerskab, i meningsfulde aktiviteter, i et accepterende og ligeværdigt samarbejds miljø, hvor erfaringspersoner ikke har personlige forudbestemte recoverymål og uden direkte indblanding fra fagpersoner i forhold til recoverymål.
- Det ser ud til, at deltagelse i gruppe-co-produktion kan koste på energikontoen for erfaringspersonerne, men at det er det værd, fordi ressourcerne er godt brugt. Og at det hænger sammen med et mere positivt selvbillede, som et bidragende menneske.
- Det ser ud til, at erfaringspersonerne gerne må opleve at blive udfordret og ”slå sig lidt”, fordi de lærer af det. I forhold til recovery er det at blive udfordret med til at opbygge modstandskraft. Gruppe-co-produktion i Skovlyset synes at have rammerne til at understøtte denne udvikling. Dog fordrer det at fagpersonerne undlader at beskytte erfaringspersonerne for og i stedet lade dem gennemgå udfordringerne.

Implikationer for praksis i forhold til gruppe-co-produktion i Skovlyset

- Hvis gruppe-co-produktion i Skovlyset skal bidrage til kvalificering for alle borgere i socialpsykiatrien og for lighed i den demokratiske taletid, tyder det på, at man løbende bør tænke i at invitere erfaringspersoner med, som er i overlevelsesfasen.
- Hvis gruppe-co-produktion i Skovlyset skal være et middel til at erfaringspersoner kan øge og fasthold egen recovery, at det er vigtigt at være opmærksom på, at længerevarende pauser uden kontakt med co-produktionsgruppen i Skovlyset, ser ud til kunne svække fastholdelsen af positiv identitet hos erfaringspersonerne og at der i planlægning af rammer og struktur med fordel kan tænke i at undgå dette.
- Andre undersøgelser (Bovaird 2007, Socialstyrelsen 2018) peger på at co-produktion kan føre til udbrændthed, hvorfor det må være et opmærksomhedspunkt i planlægningen af aktiviteter i gruppe-co-produktionen i Skovlyset, selvom det ikke var et fund i min empiri.

Perpektivering

- Der ser ud til, at der generelt mangler mere viden om erfaringspersonerne / co-producenternes unikke opgaver i gruppe-co-produktion. Dette kunne være interessant at undersøge nærmere i en anden opgave, for i højere grad at kunne beskrive de særlige kompetencer og ressourcer erfaringspersoner bidrager med.
- Et andet tema, som hverken erfaringspersonerne taler om eller jeg er lykkedes med at finde teori og forskning omkring, er hvor længe en erfaring er nærværende og aktuel i sin tid og kontekst? Denne undren kunne være interessant at undersøge, i gruppe-co-produktionen i Skovlyset men også i andre sammenhænge med co-produktion.

9 Litteraturliste

9.1 Bøger og artikler

- **Anthony, William** (2000). *A Recovery Oriented Service System: Setting some system level standards*. Psychiatric Rehabilitation Journal, Vol. 24(29): 159-168.
- **Berger, Peter L. Luckmann, Thomas** (2003); *Den sociale konstruktion af virkeligheden*; 3. udgave 6. oplag; Akademisk Forlag
- **Birkler, Jacob**. (2007); *Videnskabsteori – en grundbog*. Munksgaard Danmark. 1. e-bogsudgave, 1. oplag
- **Bovaird, Tony** (2007) *Beyond Engagement and Participation: User and Community Coproduction of Public Services* Public Administration Review, Vol. 67, No. 5 (Sep. - Oct., 2007), pp. 846-860
- **Bovaird, Tony. Loeffler, Elke**. (2012) *From Engagement to Co-production The Contribution of Users and Communities to Outcomes and Public Value*. International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations, Vol. 23, No. 4 (December 2012), pp. 1119-1138
- **Boyle, David. Harris, Michael** (2009) *The challenge of co-production - How equal partnerships between professionals and the public are crucial to improving public services*. Nesta og The LAB
- **Brandsen, Taco. Steen, Trui. Verschuere, Bram**. (2018) *Co-produktion and Co-creation engaging citizens in public services*. Routeledge
- **Brinkmann, Svend. Tanggaard, Lene**. *Kvalitative metoder – en grundbog*. Hans Reitzels Forlag 2. udgave (2015)
- **Brix, J., Krogstrup, H. K., & Mortensen, N. M.** (2017). Evaluating the Effects of Co-Production Initiatives in Public Service Organizations. *Proceedings of the XVIII Nordic Political Science Congress*.
- **Dahler-Lassen, Peter** (2005) *Dokumenter som objektiveret social virkelighed*. Järvinen, Margaretha. Mik-Meyer, Nanna (2005) kap 11 i *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv*. Hans Reitzels Forlag 1. udgave, 6. oplag
- **Eijk, Carola van. Gascó, Mila** (2018) *Unravelling the Co-producers*. kap 7 i Brandsen, Taco. Steen, Trui. Verschuere. (2018) *Co-produktion and Co-creation engaging citizens in public services*. Routeledge
- **Eplov, Lene Falgaard. Korsbek, Lisa m.fl** (2010) *Psykiatrisk & psykosocial rehabilitering – en recovery orienteret tilgang*. Munksgaard 1. udgave. 3. oplag
- **Fuglsang, Lars. Olsen, Poul Bitsch. Rasborg, Klaus**. (2018) *videnskabsteori i samfundsvidenskaberne – på tværs af fagkulturer og paradigmer*. Samfundslitteratur 3. udgave
- **Guldager, Jens**. (2015) *Videnskabsteori – en indføring for praktikere*. Akademisk forlag 1. udgave 3. oplag
- **Høier, Mille Obel. Hersted, Lone. Laustsen, Louise** (2011) *Kreativ procesledelse – nye veje til bedre praksis*. Dansk Psykologisk Forlag A/S 1. udgave 2. oplag.
- **Jo, Suyeon. Nabatchi, Tina** (2018) *Co-Produktion, Co-Creation, and Citezen Empowerment*. Kap 17 i Brandsen, Taco. Steen, Trui. Verschuere. (2018) *Co-produktion and Co-creation engaging citizens in public services*. Routeledge

- **Justesen, Lise. Mik-Meyer Nanna.** (2010) *Kvalitative metoder – i organisations- og ledelsesstudier*. Hans Reitzels Forlag 1. udgave 8. oplag
- **Kristensen, Catharina Juul. Hussain, M. Azhar.** (2016) *Metoder i samfundsvidenskaberne*. Samfundslitteratur 1. udgave
- **Krogstrup, Hanne Kathrine.** (2016) *Evalueringsmodeller*. Hans Reitzels Forlag. 3. udgave
- **Krogstrup, Hanne Kathrine.** (2017) *Samskabelse og capacity building i den offentlige sektor*. Hans Reitzels Forlag. 1. udgave 1. oplag
- **Krogstrup, Hanne Kathrine. Brix, Jacob.** (2019) *Co-produktion i den offentlige sektor*. Hans Reitzels Forlag. 1. oplag. København
- **Kvale, Steinar. Brinkmann, Svend.** (2015) *Interview – det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. 3. udgave. 3. oplag. Hans Reitzels Forlag
- **Langley, Ann.** (1999) *Strategies for theorizing from process data*. Academy of management review. Oct. 1999 Vol 24, no 4 691-710
- **MarselisborgCentret.** *Hvidbog om rehabiliteringsbegrebet - rehabilitering i Danmark* MarselisborgCentret (2004)
- **Nabatchi, Tina. Alessandro, Sancino. Sicilia, Mariafrancesca.** (2017) *Varieties of Participation in Public Services: The Who, When, and What of Coproduction*. Public Administration Review • September|October 2017 s. 766-776
- **Perstoft, Victor.** (2009) *Towards a paradigm of democratic participation: Citizen participation and co-production of personal social service in Sweden*. Annals of Public and Cooperative Economics /Volume 80, Issue 2
- **Perstoft, Victor.** (2019) *Co-procuction and public service management – citizenship, governance and public service management*. Kap 11 i Brandsen, Taco. Steen, Trui. Verschuere, Bram. *Co-produktion and Co-creation engaging citizens in public services*. Routeledge
- **Repper, Julie. Et.al** (2014) *Peer Support Workers: Teory and Practice*. Centre for Mental Health and the NHS Confederation's Mental Health Network. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.688.7633&rep=rep1&type=pdf>
- **Rieseman, Frank.** (1965), *The "Helper" Therapy Principle*, Social Work, Vol. 10, No. 2 pp. 27-32 Published by: Oxford University Press Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/23708219>
- **Rüsch, Nicolas. Xu ziyang** (2017) "Strategies to reduce Mental illness Stigma", s451-467 i W. Gaebel, W. Rössler, & N. Sartorius (Eds.), *The stigma of mental illness —End of the story?* Cham, Swit-zerland: Springer International Publishing. http://dx.doi.org/10.1007/978-3-319-27839-1_3
- **Salzer, M. S., & Shear, S. L.** (2002). Identifying consumer-provider benefits in evaluations of consumer-delivered services. *Psychiatric Rehabilitation Journal*, 25(3), 281–288.
- **Skovholt, Thomas, M.** (1974) *The Client as Helper: A Means to Promote Psychological Growth*. Sage Journals Volume: 4 issue: 3, page(s): 58-64 Issue published: September 1, 1974 <https://doi-org.zorac.aub.aau.dk/10.1177/2F001100007400400308>
- **Slade, Mike.** (2012) *Everyday Solutions for Everyday Problems: How Mental Health Systems Can Support Recovery*. ps.psychiatryonline.org July 2012 Vol. 63 No. 7

- **Slade, Mike.** (2009) *rethink -100 ideer til recovery-orienteret arbejde – et inspirationshæfte til medarbejdere i psykiatrien og socialpsykiatrien*. Videnscenter for socialpsykiatri
- **Slade, Mike. Amering, Michaela. Farkas, Marianne. Hamilton, Bridget. O'hagan, Mary. Partner, Graham. Perkins, Rachel. Shepherd, Geoff. Tse, Samson. Whitley, Rob.** (2014) *Uses and abuses of recovery: implementing recovery-oriented practices in mental health systems*. World Psychiatry 2014; 13:12–20
- **Slade, Mike. Longden, Eleanor.** (2015) *The empirical evidence about mental health and recovery: how likely, how long, what helps?* MI Fellowship
- **Sheehan, L., Nieweglowski, K., & Corrigan, P. W.** (2017) "Structures and types of stigma", s43-82 i W. Gaebel, W. Rössler, & N. Sartorius (Eds.), *The stigma of mental illness —End of the story?* Cham, Switzerland: Springer International Publishing. http://dx.doi.org/10.1007/978-3-319-27839-1_3
- **Socialstyrelsen.** (2018) *Forsøg med ansættelse af medarbejdere, brug af frivillige og brug af mentorer med brugerbaggrund i den regionale og kommunale indsats. slut evaluering*. Viden til gavn. Socialstyrelsen

9.2 Internet

- KL. (2019) *Fakta om kommunernes indsatser på det specialiserede område*. <https://www.kl.dk/media/20102/faktaark-paa-socialomraadet-2019.pdf> [22-06-2020]
- Skovlyset hjemmeside. <https://skovlyset.herning.dk/om-skovlyset/indgang-til-skovlysets-tilbud> [22-06-2020]
- Sundheds- og ældreministeriet - Regeringen. (2017/2018) *Vi løfter i fællesskab – en samlet handlingsplan for psykiatrien frem mod 2025* <https://sum.dk/Aktuelt/Publikationer/Vi-loeffer-i-faellesskab-sept-2018.aspx> [22-06-2020]
- VIVE. (2018) *Samskabelse -Fra marginaliseret til ligeværdig deltager i almene fællesskaber – væsentlige læringspunkter* <https://socialstyrelsen.dk/filer/voksne/civilsamfund/samskabelse-fra-marginaliseret-til-ligevaerdig-deltager-i-almene-faellesskaber-2013-vaesentlige-laeringspunkter-vive-2018.pdf> [22-06-2020]

10 Bilag

- Bilag 1: Projektbeskrivelse af projekt: "Styrmand i eget liv"
- Bilag 2: Offentlig kapacitetsopbygning & samskabelse - 3.semesteroptage
- Bilag 3: Interviewguide
- Bilag 4: Samtykkeerklæring
- Bilag 5: Fokusgruppeinterview - råmateriale
- Bilag 6: 1. tematisering af fokusgruppeinterview